

Lietuvių skautijos jubiliejinėje stovykloje Beaumont, Ohio, rugpiūčio 26 d. paskutiniam paradi išsirikiavo tūkstantinė lietuvių jaunimo minia.

VILTIES ŽIBURIAI

Rusų inteligentijos atsibudimas

Kai Vincas Krėvė-Mickevičius, sovietų valia paskirtas Lietuvos ministru pirmininku, važiuo į Maskvą pasimatyti su Molotovu, jis tikėjosi susitikti su senu rusų inteligentu. Jaunesnei skaitytojų kartai toks posakis Krėvės atsiminimuose gali būti nesuprantamas. Vyresnei kartai, ypač tai jos daliai, kuri darė karjerą caro Rusijoje, tokia viltis galėjo atrodyti pateisinama. Tradiciniai, rusų inteligentija buvo labai liberališkai ir tolerantiškai nusiteikusi. Galimas daiktas, kad toks atsiminimas prisidėjo ir prie kito ryškaus mūsų politiko Augustino Voldemaro grįžimo į Lietuvą tuo metu, kai iš jos reikėjo bėgti. Abu buvo žinomi bendravimo su Rusija šalininkai. Krėvė, pavyzdžiui, jau 1924 metų vasario 16 dienos minėjime šiauliuose, kritikuodamas seiminę užsienio politiką, šaukė: "Mums reikia dėtis su Rusija ir Vokietija" ir ...

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

išstoti iš Tautų Sąjungos. Krėvė turėjo nusivilti. Tos inteligencijos po revoliucijos neliko. Kiekvienu atveju ji neturėjo jokio balso. Ilgainiui ji išemigravo, išmirė ar buvo Stalino laikais išnaikinta. Turėjo praeiti dar dvidešimt metų po antrojo Didžiojo karo pabaigos, kad pastebėjus rusų inteligentijos atbūdimą. Pirmieji galvą pakėlė rašytojai, juos vėliau pasekė ir kitų sričių intelektualai. Tiesa, jų tiek nedaug, kad beveik negalima vartoti daugyskaitos. Tačiau tai tie, apie kuriuos žinome. Greičiausiai panašus procesas vyksta ir inteligentų masėje, tačiau spontaniškai ir lieka plačiau nežinomas. Faktas, kad su žinomais, pagal sovietinį standartą, elgiamasi palyginti švelniai, rodo kieno pusėje yra bendros nuotikos.

Tarp paskutiniųjų vilties žiburėlių niūrioje nakties tamsoje yra 52 metų amžiaus fizikas Andrei Sacharovas, sovietų vandenilio bombos išradėjas.

Jis jau seniau buvo žinomas savo 'išdaigom', reikalavimais daugiau laisvės Sovietijos valdiniam. Neseniai mes minėjome jo pasikalbėjimą su švedijos radifono korespondentu. Tai iššaukė jo pakvietimą į Teisingumo Ministeriją, kur jis buvo 'įspėtas' ir paprašytas 'pasidaryti savo išvadas'. Tokios retos sovietinėje sistemoje 'ceremonijos' Sacharovo nepaveikė. Tos pačios dienos popietę (š. m. rugpiūčio 16 d.) jis į savo butą sušaukė pažįstamus užsienio korespondentus, kuriuos įspėjo, kad Vakarai teikdami ūkinę pagalbą sovietams ir už tai nereikalaudami jų režimo liberalizacijos patys sau kasa duobę.

(Nukelta į 3 psl.)

Lietuvių skautijos jubiliejinės stovyklos viršininkas, LSS Tarybos pirmininkas v.s. Antanas Saulaitis kalba į išsirikiavusius parado aikštėje stovyklautojus. Už jo matosi dalis skautijos vadovų ir svečių. Iš kairės: latvių vyr. sktn. vad. Fr. Sipols, LSS vyr. sktn. v.s. P. Molis, latvių vyr. sktn. vad. Gaujenieks, ASS v.pirm. s. S. Gedgaudienė, estų skautų atstovas Udo Jurima, LSS pirmūnas v.s. P. Jurgėla, v.s. Vl. Vijeikis, prie mikrofono LSS Tarybos pirm. v.s. A. Saulaitis, v.s. Pr. Karalius, s. kun. S. Kulbis, s. J. Budrienė, v.s. V. Tallat-Kelpša, v.s. V. Jokubaitis.

UŽGESO JUBILIEJINĖS STOVYKLOS LAUŽAI...

Jubiliejinėje skautų ir skaučių stovykloje šventiška nuotaika prasidėjo penktadienio vakarą vėliavos nuleidimu jūrų skaučių parastovyklėje. Į vėliavos nuleidimą atvyko visa skaučių seserijos stovykla su savo vadovybe, jūrų skautai ir

atstovai iš skautų stovyklos.

Atvykusi seserijos vadovė, vyriausia skautininkė s. L. Milukienė, brolijos vyriausias skautininkas v. s. P. Molis, pirmūnas v. s. P. Jurgėla ir kiti atstovai buvo jūrų skaučių sutikti jūrų skaučių su savotiškais komandomis ir kitomis ceremonijomis. Visiems įėjus į vėliavų aikštę viešniais ir svečiams pasitiko pastovyklės viršininkė j. s. Kunsmanienė. Prieš nuleidžiant vėliavas stovyklautojas keeliais žodžiais pasveikino vyr. skautininkę s. L. Milukienę ir pirmūną v. s. P. Jurgėlą.

Šeštadienį jau nuo pat ryto jautėsi šventiška nuotaika. Stovyklon rinkosi skautų ir skaučių tėveliai ir kiti svečiai.

2 val. po pietų stovyklos pasitarimų salėje įvyko gausus skautininkų-ių susirinkimas, dalyvaujant viršimto asmenų. Jame buvo pagerbtas pirmasis Lietuvos skautų vyr. skautininkas v. s. V. Šenbergas, šven-

čias garbingą 75 metų sukaktį. Šiam subuvimui vadovavo v. s. Kurgonienė. V. s. Pr. Karalius trumpai nušvietė v. s. V. Šenbergo darbus mūsų skautijai ir įteikė prisiminimui, s. Vl. Bacevičiaus paruoštą, skydą su Lietuvos gintaro lelijėle.

V. s. V. Šenbergas labai sujaudintas padėkojo visiems susirinkusiems už jo pagerbimą.

Po to v. s. Vl. Vijeikis pravedė jo paties sukurta šiai stovyklai dainelę ir Chicagos vyresniųjų skaučių būrelis padainavo nuotaikingą dainelę. Toliau visi svečiai pasivaišino kavute.

Cia matėsi ir senai nematytų veidų. Atsilankė vienas iš pirmųjų Kauno skautų vadovų s. dr. Kazakevičius ir pirmoji skautų štabe skaučių skyriaus vedėja s. V. Čečetienė.

5 val. po pietų visi rinkosi į vėliavų aikštę. Čia atvyko visa stovyklos vadovybė ir kiti svečiai. Jų tar-

(Nukelta į 7 psl.)

Jūrų skaučių padalinys žygiuoja parado metu pro stovyklos vadovybę ir svečius.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Kai Amerikoje vasara, Australijoje žiema...

1973-jų metų Australijos lietuvių žiemos sporto šventė įvyko rugpiučio mėn. 11-12 dienomis snieguotuose Kosciuskos kalnuose. Šioje šventėje dalyvavo virš 30 lietuvių sniego mylėtojų iš Sydnėjaus, Canberros, Adelaidės. Dalyvių skaičius būtų buvęs daug didesnis, tačiau iki pačios paskutiniosios dienos buvo labai mažai iškritęs sniegas, kas atbaidė nemažai slidinėtojų. Šių metų Australijos žiema yra ypatingai švelni, kas mūsų žiemos kurortams yra labai nuostolinga ir daugumas iškiliųjų hotelių ir motelių yra pustučiai.

Iš Sydnėjaus, prisikabinę dr. L. Petrausko sklandytuvą, kurį jis vėžėsi į buvusias kalnuose sklandymo ir aukštų rekordų pirmenybes, kartu su dabar viešintia Sydnėje Amerikos asistente - profesore dr. N. Brazauskaite-Carozza, puikiai japoniška dr. Petrausko mašina patraukė į kalnus. Diena tiesiog dieviška ir mūsų viešnia iš Amerikos tiesiog stebisi, kad pas mus dabar yra pats vidurys žiemos. Ji jokių būdu netiki, kad čia šiltoje Australijoje gali būti sniegas. Pirmąją dienos kelionę pabaigė sostinėje Canberroje. Apistoję p. S. ir E. Ratų namuose, tuojpat ištraukė šeimininkę parodyti mūsų viešniai Australijos sostinę. Oras jau čia daug šaltesnis negu Sydnėje ir mūsų jaunoji daktarė tiesiog su pasigėrėjimu giliai traukia švarų sostinės orą, gėrėdamasi, jog čia jis labai skiriasi nuo užteršto Amerikos miestų oro. Aplankius žymiasias Canberros vietas, užsakė į gražųjį Lietuvių Klubą, kuriame, po didžiojo remonto ir man tik pirmą kartą tenka svečiuotis. Salė ir pats klubas yra tikrai padidėjęs, gražus ir pilnas žmonių, penktą dieną vakarą atėjusių tradicinių alučių užbaigti savaitės darbo dienas. Sostinėje turiu daug draugų, daug pažįstamų, tačiau besidairydamas klubo svečių tarpe ne tik jų nematau, bet, atydziau išsiklausęs, negaliu net lietuviško žodžio išgirs-

ti. Pasirodo, kad Lietuvių Klube lietuviai jau nesilanko (kaip vėliau man buvo paaiškinta, kad žmonos jų neleidžia), ir išskyrus tarnautojus, šiame puikame sostinės klube yra tik svetimtaučiai. Taip ir negalėjau suprasti ar geriau buvo turėti mažesni ir vien tik lietuviams, ar dabar didelių ir kone tik australams.

Kitos dienos ankstyvą rytą jau traukiame į kalnus ir, po kelių valandų kelionės sustojame sklandytuvų aerodrome, kur atkabiname savo didžiulį sklandytuvą ir važiuojame ieškoti slidinėtojų lietuvių. Kuo aukščiau į kalnus tuo daugiau ir sniego matosi, kuris, lietuvių laimei, iškrito paskutinįją naktį ir leido praversti mūsų, jau tradicija virtusias žiemos pirmenybes. Kur gi tu žmogus rasi tuos lietuvius didelėje masėje, kaip skruzdėlių prisikimšusių slidinėtojų minioje. Pasimūšę su daktarais sniegu, pasidžiaugę gražiausiais kalnų vaizdais, jokių būdu savo svečių negalėjau prikalbinti pabandyti meną ant sniego. Nors ir gydytojai, tačiau susilaužyti kojas bijosi. Vakare traukiame į savo motelį, kurio didesnę dalį yra užėmę lietuviai. Čia jau iš karto galime pamatyti savo tautiečius, kurie atlikę pirmosios dienos varžybas, ar tai pasiūbuodami, ar tai su saule nudegusiais veidais ir plačiu šypsniu, traukia į didžiulį valgyklą, kuri yra paruošta šios dienos iškilmingai vakarienei ir pasilinksminimui.

Merginos ir moterys, pakeitę savo šiltus slidinėjimo drabužius ilgomis gražiomis sukniomis, duoda iškilmingą ir gražų vakaro vaizdą. Nurašius pirmąjį sportinį alkį, rengėjų Canberros "Vilko" vardu sveikinimo žodį taria nepavargęs sporto veteranas Petras Pilka. Džiaugiasi jis tokia pasisekusia švente, džiaugiasi jis vis daugiau ir daugiau populiarėjančiu žiemos sportu, kuris, kaip ir visoje Australijoje, darosi jaunimo simbolis,

Ar dar toli finišas? Jaunė V. Dagytė rungtynėse.

J. Danėlos nuotrauka

randantis ir lietuvių ypatingai akademiniam jaunime, didelį ir gražų priitarimą. Džiaugiasi ir visi slidinėtojai bei svečiai tokiu puikiu rengėju, kuriuos sudarė P. Pilka, R. Daukus ir A. Andriuska, kruopščiai praverstę ir gerai pasiruošę šventės pravedimu, kas po sveikinimo buvo dalyvių karštu plojimu išreikšta.

Suvedus bendrus rezultatus laimėtojų taures gavo: Mergaičių -- G. Čeičytė, berniukų D. Binkis, 2. A. Sipavičius. Jaunių pereinamąją D. Binkis. Moterų laimėtoja tapo O. Pilkienė, 2. D. Keraitytė, 3. L. Daukienė. Pereinamąją gavo G. Čeičytė ir O. Pilkienė. Vyrų laimėtoju tapo G. Andriuska, 2. N. Pilka ir 3. A. Pilka. Komandiniai pereinamąją gavo Canberros "Vilkas" -- 115.3 tšk. ir 2. Sydnėjaus "Kovas" 128.8 tšk. Vyrų slopim laimėtojas M. Mauraigis ir moterų O. Pilkienė. Geriausio slidinėtojo taurę teko G. Andriuskai. Mišrios rogučių varžybas laimėjo J. Reisgyte. Drąsumo dovaną gavo V. Šlitteris.

Puikus vakaras tęsėsi gana ilgokai, pavargusias kojas bemiklinant moderniškuose šokiuose ir visai užmirštant, kad dar taip neseniai jos buvę taip pavargę. Kaip ir visuomet, taip ir čia jaunimas, vadovaujamas R. Daukaus ir akordeonpirtiant M. Mauragiui, neapsiėjo be "Ragučių" pokos ir skambių lietuviškų dainų, kas į bendrąjį ratą sutraukė visus tiek jaunus, tiek ir vyresnius. Gražu ir malonu, kuo ypatingai džiaugėsi ir mūsų viešnia dr. Nijolė iš Amerikos, kad čia subrendęs jaunimas savo šventėje įpina ir tų gražių lietuviškų dainų, bet tradicinių mūsų šokių.

Sekantį rytą, dar supatindami akim slidininkai ir vėl išgarmėjo į kalnus, kai aš su daktarais į sklandymo aerodromą. Čia jau gražus skaičius įvairaus tipo sklandytuvų ir viemotoris lėktuvas, ištraukiantis šiuos bemotorinius oro paukščius įerdvę, kur jie jau patys oro srovių pagalba skraido. Pyksta mūsų dr. Leonas, kad toks gražus oras, kai jis norėtų, kad būtų kone uraganas. Pasirodo jis nori savaitės buvimo metu čia, prie savo aukštinio sklandymo ženklo pridėti deimantinį aukščio atsieikimo ženklą, o tai galima padaryti, kai didelis vėjas, atsimušęs į kalnus staiga kyla į viršų ir jo pagalba galima iškilti su sklandytuvu iki 20-26.000 pėdų aukščio, kas ir yra reikalinga norint gauti prieauko deimantus.

Nesant tinkamam vėjui, šiaip taip dr. Leonas prikalbina savo kolegę iš Amerikos, kad ši pabandytų su juo pasisklandyti. Pasiseka. Ir štai, nors ir išbalusi mūsų viešnia, sėdasi į dvivietį sklandytuvą, prisiriša prie sėdynės ir mažasis motorinis lėktuvas juos iškelia 2000 pėdų aukštyje sklandytuvus atsikabina ir dr. Leonas rodo viešniai didžiausią Snieguotųjų Kalnų elektros jėgainę, užtvanką iš kur elektros srovė aprūpina didžiulius mūsų miestus, kai prie šių darbų, kainavusių tūkstančius milijonų dolerių, dirbo ir darbuotojai ne vienai lietuvių specialistas. Po gero pusvalandžio, didysis sklandytuvas gražiai nušluoja aerodromo viduryje ir iš jo, jau besisypsanti išlipa dr. Nijolė pasakydama, kad tai buvo jos gyvenime pirmas ir labai malonus bemotorinis skridimas, kai vaizdai iš aukštai buvo irgi nepaprastai gražūs.

Vis nesulaukdamai vėjo pakilimo, malonią sekmdienio popietę praleidome bevalgydami, saule besišildydami ir alutį begurkšnodami, kuris, viešnios nuomone, irgi yra nepaprastai puikus. Man, kaip ne medikui buvo ypatingai idomu klausytis abiejų daktarų palyginimų ir išvedžiojimų apie šios profesijos, kurios žmonės tiek Amerikoje, tiek ir Australijoje yra patys turtingiausi, darbą ir gyvenimą. Ir kaip keista, kai Australijoje gydytojai stengiasi kuo daugiau susiburti į kelių gydytojų turimus medicinos centrus, kad tik gavus daugiau

laisvų savaitgalių ir laisvo laiko, kas yra išnaujojama savam pilsiui ir džiaugsmui, kaip Amerikoje, pagal dr. Nijolę gydytojai ir yra paveikti to didžiojo amerikoniško tempo, dirba, dirba, kalia pinigą, kol galų gale krenta kaip musės.

Besiklausydamas kolegų daktarų idomus pokalbio, paprašiau ir aš mielos viešnios iš Amerikos pasidalinti savais išspūdžiais ir su skaitytojais, ką ji, savo kelionės pabaigoje, sutiko padaryti.

Keturiasdešimt mylių nuo didžiojo Melbourne miesto yra mažesnis pramoninis Geelongo miestas. Šiame mieste yra įsikūrę keli šimtai lietuvių, kurie turi darbščią savo lietuvių bendruomenę, vieni iš pirmųjų pasistatę savuosius bendruomenės namus, kuriuose yra susispietę ir kone visos lietuviškas gyvenimas. Kaip ir kitur Australijoje vis daugiau ir daugiau atsiranda savųjų biznierių, taip ir čia, lietuviai gražiai išsimuša į didesnes biznio šakas. Baigę technologijos mokslus, broliai Vasaris ir Arvydas Ivaškevičiai, vienas civilinis inžinierius, ki-

tas architektas, persikėlė į Melbourną įsteigė konstrukcinę firmą IVAL kuri atlieka didžiulius žemės sausinimo ir kasimo darbus. Apyvar-ta jau pradeda įeiti į milijoninį skaičių ir, reikėtų tikėtis, kad jaunieji lietuviai biznieriai ir ateityje sėkmingai versis, ką jau čia ne vienas yra padaręs.

Jeigu Geelongas turi gerų biznierių, puikių sportininkų, tai taip pat jie turi ir labai gražių merginų. Dienraštis "Geelong Advertiser" ir "Miss Geelong" gražuolės rinkimus įstatė eilę gražių merginų, tarp jų ir mūsų gražiąją lietuvių Lilią Šrederytę, kuri yra sekretorė vienoje australų firmoje ir yra labai aktyvi lietuviškame jaunimo gyvenime. Tikėkimės, kad ir dar viena lietuvių bus išrinkta šio krašto gražuole.

Greitesniam pašto korespondencijos gavimui, Dirva pašte išsiunomavo pašto dėžutę -- P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvai laiškus, korespondencijas ar pinigus, adresuokite:

DIRVA

P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

PASITEIRAUKITE PAS MUS JEI GALVOJATE PIRKTI NAMĄ!

- Low Rates
- Minimum Expenses
- We pay 3 1/4 % on escrow accounts

6% - 2 yr. certificates (Min. \$5,000)
5 3/4 % - 1-yr. certificates (Min. \$1,000)
NUOŠIMČIAI ĮSMOKAMI KAS MĖNESĮ

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

stralijos kalnuose slidinėjimo pirmenybes stebi teisėjai ir dalis žiūrovų. Iš kairės: P. Pilka, L. Valodkaitė, A. Bladzevičius, Alukniene, G. Kaladiene, B. Nemeika, B. Valodkaitė ir J. Dagienė.

J. Danėlos nuotrauka

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

Vilties žiburiai

(Atkelta iš 1 ps1.)

New York Times korespondentas Theodore Shabad taip perduodą jam Sacharavo papasakotą pasikalbėjimą su Vyriausiuoju prokuroru.

Prokuroras: "Jums, atrodo, patinka Amerikos gyvenimo būdas. Bet jie leidžia laisvai pardavinėti revolverius, jie žūdo savo prezidentus ir dabar varo didelę demagogiją su Watergates byla. Švedija taip pat didžiujasi savo laisvę, bet turi išstačiusi pornografiją kiekvienoje gatvėje.

Sacharovas: "Aš nepažįstu nei Amerikos nei Švedijos gyvenimo. Jie turi savo problemas ir aš nenoriu jų idealizuoti, bet jūs minėjote Watergates bylą. Ji yra man geras įrodymas, kad Amerikoje viešpatauja demokratija.

Prokuroras: "Tai tik vaidinimas. Kai Nixonas parodys kiek griežtumo, iš to nieko nebus. Tai jums ir demokratija, viskas tik apgaulė!"

Kol kas dar neaišku, ką sovietai toliau su Sacharovu darys. Jis per daug žinomas, kad jį tiesiog sunaikinti. Ir faktas, kad tai dėsiamai, byloja už nuotakų pasikeitimą. Juk faktinai Sacharovas į opoziciją, jei taip galima sovietuose išsireikšti, perėjo 1968 metais su savo į užsienius pasisųstu memorandumu apie "pažangą, koegzistenciją ir intelektualinę laisvę."

Žinia, viena krėgždė dar nereiškia pavasario. Tačiau Sacharovo elgesys, kaip ir paskutinis Nobelio premijos laureato Solženicino laiškas Vidaus Reikalų Ministeriui, atstato Rusijos inteligentių garbę. Solženiciniui nebuvo leista persikelti pas savo žmoną į Maskvą. Jis taip samprotavo savo proteste Vidaus Reikalų Ministeriui, kurio nuorašus išdailino užsienio korespondentams:

"... Nors ir daug kalbama apie tūkstančių laisvę emigruoti, tačiau praktiškai žmogus net negali pasirinkti sau gyvenimo vietą ir profesiją savo paties tėvynėje..."

"Aš noriu priminti, kad baudžiava mūsų krašte buvo panaikinta 112 metų atgal... Ir man atrodo, kad aš, kaip kiti šio krašto piliečiai, neesu nei baudžiauninkas nei vergas ir turiu teisę apsigyventi ten, kur noriu ir niekas, net aukščiausia valdžia, neturi teisės mane atskirti nuo šeimos."

Pirmadienį paskelbti istoriko Piotr Yakirio ir ekonomisto Viktoro Krasino "prisipažinimai", kad jie dirbė užsienio fašistų naudai, kalba už Kremliaus apsisprendimą grįžti prie Stalino metodų, nepaisant jų nepopuliarumo viduje ir užsienyje.

Rusija pati negali tokio darbo atlikti. Žurnalą siunčia į kiekvieną viešą knygyną, į mokyklas, į universitetus, po 50 ct. už egz. parduoda spaudos kioskuose.

Rugpiūčio numeris kelėta puslapių skirė Vilniaus

Jauniausios stovyklautojos iš "Rytmetelio" pastovyklės su savo vadovėmis niekur neatsiliko...

KOVOJE DĖL SAVITUMO

Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas susirenka šį savaitgalį Washingtone, nepaskelbė šūkio, kuris nusakytų seimo gairių prigimtį. Bet ilgoji bendruomeninių sąskrydžių praktika rodo, kad gyvybingiausios seimų temos sukasi apie savęs realizaciją, apie kovą su aplinkos inertiškumu, apie lietuvių bendruomenės savitumo ryškumą.

Ši darbotvarkė, aišku, yra našus poslinkis į plačiausios išeiviškosios visuomenės veiklos strategiją. Visuomenei natūraliai reikia ašies, reikia centro. Formaliai gausiausioje lietuviškoje išeivijoje, Jungtinės Amerikos Valstybėse, Lietuvių Bendruomenė atstovauja dešimčiai tūkstančių balsuotojų. Teoriniai gi visuomenei ne tiek būdinga balsuotojų (šiuo atveju ir narių) masė, kiek idėja.

Išeivijos vienijimo idėja, tuo tarpu, lyg ir atiteko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dispozicijai. Idėjai vykdyti, realizuoti, suderinti ją su gyvenimiškosios būties medžiaga, tą idėją įgyvendinti apsiėmusi organizacija turi būti gyvybinga, išradinga, be pasimetimo priekaištų.

Tarpusavis santykiavimas (organizacijos ir visuomenės) sudaro alegorinę vėliavos ir vėliavnešio santykį. Vėliava be vėliavnešio neplevėsuoja ir žmogus, neturįs vėliavos, nėra išdidusis vėliavnešys. Šis seimas, savo sambūviui pasirinkęs valstybės sostinę, savo darbais, atrastomis ir apsprestomis tezėmis, paties likimo stūmiamas į didelę ir atsakomąją poziciją. Seimas turi duoti visuomenei vėliavą, kuriai atsirastų nešėjų ir sekėjų. Tai yra natūralus užsiangažavimas organizacijos, kuri savo egzistencijos prigimtį turi ryšiamoji medžiaga. Juk Liet. bendruomenė nėra, lyginant ją su kitomis visuomenėmis ir net politinėmis organizacijomis, koks sambūris, kuris egzistuoja savo, sambūrio, tikslams. Per atstovaujamą idėją Lietuvių bendruomenė yra ryšiamoji medžiaga, paskirus išeiviškosios visuomenės individus įjungti į vieną tekamę, į vieną siekį.

Todėl ir visuomenės požiūris į Lietuvių bendruomenės vienetą, į paskirus jos darbuotojų telkinius, iki pat seimo sąstato, yra reiklios, daug ko teigiamo laukiančios, idealistinės, idealizuojančios prigimtys požiūris.

Tokiai padėčiai esant visuomenei lengva nusivilti į idealistines aukštybes kelian-

ma organizacija, vos tik tai šešėlis blykstelį idealo paviršiu. Tie šešėliai yra tarpusavės individų ar grupių varžybos, stengiantis visuotinumui užmesti kokią grupinę skraistę.

Tad nenuostabu, kad dar palyginamai jauna organizacija, užsiangažavusi atstovauti visuotinumą, kas kartą stengiasi realizuoti savybėje savo prigimtį ir, kovoje dėl savitumo, stengiasi tobulėti, atrasti vis užbaigtesnės savo profilio linijas.

Kaip ir kiekvienas plačios organizacijos seimas, šis Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas savo dienvartarkėje turės daug specifių, organizacinių uždavinių. Kaip ir kiekvienas seimas, ir šis bus paženklintas varžybomis dėl pozicijų laimėjimo. Ši organizacinė proza neišvengiama ir būtina. Tačiau organizacijos prasmė ir egzistencijos esmė glūdi čia idėjinės vėliavos iškelimo principu. Ar tokią vėliavą savo darbo procese seimas atrastų? Ar iškeltoji bus be priekaištų? — čia jau yra tikroji seimo prasmė ir esmė.

Patį tokio seimo faktas, liudija gerą ir idealistinę mūsų visuomenės prigimtį. Tai veikimas yra mūsų lietuistinės Magna charta libertatum ieškojimas. Tai Viiko užbrėžtos chartos realizacija. Šis judėjimas eina platyn ir gilyn. Per ilgesnį laiką jau įvyko aiški generacijų kaita, o idėja toli gražu neblėsta, bet, lyg į mūsų planetą beartėjanti kometa, eina ryškin. Generacijų kaitos vyksme idėja nebuvo prarasta. Ir tai jau yra didžiulis politinės išeivijos laimėjimas. Pasaulio lietuvių jungties idėja buvo ir Suverenės savo valstybės, Nepriklausomos Lietuvos, laikais. Tada buvo natūralus centras: laisva tauta suverenioje teritorijoje. Ten buvo išeivijos vėliava, Dabar gi šis seimas tampa laisvojo pasaulio lietuvių vėliava, kurioje įrašyti šūkiai, kviečia kovoti už savo išlikimą, nes tas išlikimas reikalingas kovai dėl tautos laisvės. (J.)

laiškai Dirvai

IKLIOVO SU VELNIAIS

Sovietų Rusija smarkiai platina Amerikoje savo propagandinį žurnalą "Soviet Life". Žurnalas spausdinamas Amerikoje, moderniausioje spaustuvėje, ant liukusinio popierio. Juk Sovietų

DABAR NATO JAU GALI APSIGINTI

BRONIUS AUŠROTAS

Sovietų Sąjunga, nuo pat II-jo Pas. karo pabaigos, Vakarų spaudos, JAV imtinai, buvo pristatoma kaip pabaisinga karo mašina, kuri, tik paspaudus keletą mygtukų, ims ir sutrins, lyg musę, visą Vakarų kraštų gynybą, sustodama tik prie Alpių, Pirenėjų ir Anglijos kanalo... Ir tik saugo JAV atominė bomba — "ta Viešpaties rykštė", kurios nuplakimo bijojęs ne tik Stalinas, bet ir Chruščiovas. Todėl nei Stalinas ne žengęs žingsnio toliau kaip Berlyno blokada, o tą pačią taktiką vartojo ir Chruščiovas. Bet šis blefas subliuško, kaip ir visi anksčiau mėginti gazdinimai.

Po 1965 m., taip maždaug prieš dešimtmetį, dvie-

650 metų jubiliejui. Plačioje nuotraukoje rodoma Vilniaus panorama su Gedimino pilies bokštu. Ant bokšto stiebo plėvėsuoja raudonoji vėliava. Aiškinamasis tekstas pilnas bolševikinių melų ir propagandos. Kelios kitos vilniškos nuotraukos rodo, kaip reikalauja propaganda, tiesiog kvailai "laimingus" asmenis.

Žurnalo viršelyje yra Vilniaus studentės atvaizdas. Mergina sustoję šaligatvyje ir skaito lietuviškai prirašytą laikraštį. Atskleistame laikraštyje, nors negalima perskaityti jo pavadinimo, išskirti straipsnio pavadinimai: "Draugovinėms būdi gatvėse".

Draugovinėms būdi gatvėse, atskamba iš eiviško romano titulu: "Mieste neramu!" arba... Vilniaus gatvės pavojainga vaikščioti.

Žinių-žinučių gretoje "Soviet Life" rašo apie... velnių muziejų, kurio eksponatų rinko dail. ir nusipelnęs laudies menininkas A. Žmuidzinavičius. Dėl "aplaidumo", nepriežiūros ir ar laikant Pabaltijo dalykus atkistiųjų reikalų krivoje, žurnalas praneša, kad tas "velnių muziejus" yra... Latvijoje!

Su tais velniais "Soviet Life" redakcijai nutiko tikrai "po velnių!" Toks velnynas yra Kaune, buv. dail. A. Žmuidzinavičiaus namuose, jo memorialinio me muziejuje. (R)

Jų Galijotų pusiausvyra — NATO ir Varšuvos Pakto — šiek tiek išsilygino NATO pusės svarstyklių naudai. Vienok visa spauda dar vis linksmiuosi, kad "girdi NATO turinti per mažai lėktuvų, tankų ir pėstininkų divizijų". Buvę teigiamai, kad varšuviniai junginiai, Kremliaus diriguojami, yra pranašesni už vakariečių.

Dėl Pentagono vadovams težinomų motyvų, ši nuomonė vyrausiu du dešimtmečius, dabar numesta į istorijos atmatų šiukšlyną. Štai š. m. liepos 17 d. Christian Science Monitor, Pentagono korespondentė Dana Adams Schmidt savo straipsnyje pabėrė naujų minčių virtinę, kurios griaua senųjų pentagoniečių pažiūras.

Straipsnyje rašoma, kad Pentagono strategai, perėmę vadovauti Vakarų Europos gynybai, yra pakeitę savo nuomonę apie Varšuvos Pakto kariškų jėgų nepažėdžiamumą, jeigu prieš jas nebūtų panaudota labai daug atomiškų ginklų. Esą, NATO valstybių karinės jėgos yra pilnai pasirengusios atlaikyti pirminius priešų smūgius, per pirmuosius tris karo mėnesius, nepanaudodamos atominių ginklų. Šios išvados buvę prieita pabaigus JAV armijos karo laivyno ir karo aviacijos pastarųjų trijų metų priešų jėgų studijas.

Šią studiją ruošę žinovai buvo vadovaujami anksčiau buvusio Armijos ministro Roberto F. Froehle, dabartinio Gynybos ministro pavaduotojo Gardiner L. Tucker, talkininkaujami Centrinės Zvalgybos Įstaigos (CIA). Buvę nustatyta, kad varšuviečiai turi 216 divizijų, kurių 42 yra parengties stovyje prie Kinijos sienų. Iš likusių 174 divizijų tik 85 yra skaitomos, kad galėtų būti greitai perverstos kautynėms į Centrinę Europą. Būk tai sovietai galėtų sutelkti 123 divizijas Europoje, atitraukę savo armijas nuo Raud. Kinijos sienų.

Žinoma, ir 123 motorizuotos divizijos yra mirtinai grėsmingos "Europos pusiasaliui", kas šiandien yra likę iš sovietų neokupuotos Europos. Tačiau reikia neužmiršti, kad tų 123 divizijų sudėtis, yra mažesnė negu pusė normalių etatų. Tik 30% ar apie 35-40 divizijų esančios "parengties stovyje". Tad Europai šiuo metu rimtai grėsina 48-54 divizijos, kaip apie tai galvoja šios studijos auto-

riai. (Karo aviacijos, karo laivyno ir prekybos laivyno žinovai dar tebevargsta, baigdami savo nepabaigiamų studijų puslapius).

Tuo tarpu NATO kraštai tikisi, kad per 90 dienų galėtų sukelti 44-56 divizijas prieš varšuviškes. Mat yra galvojama, kad NATO pajėgos Europoje, be JAV reguliarių armijos įsikišimo, galėtų priešintis komunistams apie 90 dienų; iš viso 70-90 dienų, tokio karioškio eventualumo atveju yra skaitomos "blogiausios grėsmės periodu".

Imant dėmesį, kad sovietinio bloko jėgos grynai skaičiais būtų vis tiek žymiai pranašesnės už atlantines, tačiau šis pranašumas jau nebesą toks svarbus, dėl NATO jėgų sumoderninimo:

1. JAV Armijos artilerija yra aprūpinama naujais, penkis kartus veiksmingesniais sviediniais, negu kad tai yra buvę praityje. Be to į JAV armijos sandėlius plaukte plaukia naujaisi ginklai iš P. iVietnamo.

2. Nežiūrint to fakto, kad sovietinių kraštų karo aviacija yra skaitlingesnė, bet sąjungininkų yra žymiai pranašesnė savo kovingumo įvertinimu.

3. Galvojama, kad sovietų nardlaiviai gali išvesti iš rikiuotės apie 40% visų sąjungininkų prekybos-tiekimo laivų, per pirmąsias 30 dienų. Tačiau, po maždaug 70 dienų šie NATO nuostoliai nesielsią daugiau kaip 10%.

Yra tikima, kad sovietai mėgintų laimėti tokį "žaibo smūgį" per pirmąsias 30 karo dienų ir šis laikotarpis, Europai esąs "lemtinai kritiškas". Tačiau, po 30 dienų Varšuvos Pakto jėgos žymiai susilpnėtų, būtų reikalingos papildymų, kas jau nebūtų taip lengva turint galvoje gan menką Rytų Europos geležinkelį ir plentų tinklą. Tada sovietai patektų į akligatvį ir ieškotų išeities derybose; ir tuo būdu būtų išvengta baisiausio dalyko — atominio karo.

Per pastaruosius du dešimtmečius visą laiką buvo piešiamas labai jau niūrus kariškas JAV ir Vakarų pasaulio vaizdas. Kodėl? Esą atsakymo reikia ieškoti JAV gyvenimo sistemoje: kariai stengėsi įkalbėti Kongresą, kad skirtų daugiau lėšų gynybai. Gi dabar gynybai, atrodo, nukerpama labai būtinų sumos. Ar JAV, kaip ir Anglija prieš II-jį Pas. karą, pradejo vesti buv. min. pirm. Chamberlaino "lietsarginę politiką"?

BLEFAS ERDVĖJE (2)

Pirmasis į erdvę paleistas sovietas visų pirma turėjo būti grynas rusas. Taip nustatė Visąjunginės Kompartijos centro komitetas. Ir ne tik jis, bet ir jo tėvai bei seneliai turėjo būti rusai. Kosmonautai buvo parinkti iš būrelio karo lakūnų, kurie buvo ne tik geri specialybės žinovai, bet ir mažo ūgio. Didelio žmogaus sovietų erdvių laivas negalėjo pakelti. Kai kurie kandidatai, kaip ukrainietis Popovič, čuvašas Nikolajevas ir pusiau ukrainietis Bykovski buvo atmesti iš kandidatų pirmam skridimui tarpo dėl savo tautybės. Jie turėjo būti panaudoti vėliau, po rusų. Grynų rusų tebuvo 3: Gagarin, Titov ir Komarov. Pirmasis laimėjo, nes jo tėvai buvo tikri kaimiečiai-kolūkiečiai. Ir tai buvo labai svarbu propagandiniams sumetimais. Titov netiko, nes jo tėvas buvo mokytojas, o Komarovo tėvas buvo intelektualas, o jis pats inžinierius.

Korolevas viešai savo kosmanautus vadino 'mažaisiais ereliais', privačiai tačiau juos pravardžiavo 'kraikais', nes faktinai sovietų erdvėje programoje jiems buvo pavesta tik labai mažytę ir grynai propagandinę rolę.

Korolevas dieną, naktį praleisdavo dirbtuvių halėse. Kad aplenkų amerikiečius, jis nutarė savo erdvių laivui leisti tik kartą apskristi žemės rutulį. Buvo padaryti du bandymai be žmogaus, kurie pasisekė. 1961 metų balandžio 12 dieną į erdvę buvo paleista raketa su Gagarinu.

Balandžio 15 dieną Gagarinas buvo pristatytas tarptautinei spaudai. Konferencijai vadovavo Mokslų Akademijos pirmininkas Nesmejanov. Nei kelionių erdvėje teoretikas M. Keldiš, nei vyriausias konstruktorius Korolevas spaudai nebuvo pristatyti.

Už Nesmejanovo ir Gagarino sėdėjo stambus gražios išvaizdos vyras, kuris jiems abiem į ausis pašnabzdėdavo reikalingus atsakymus. Jis buvo Michailas Kročkin — erdvės reikalų vyriausias cenzorius. Jo uždavinys buvo kaip išsaugoti Gagarino nusileidimo būdą.

Korolevas vėl galėjo būti patenkintas. Jam pasisekė amerikiečius aplenkti 23 dienas. Pirmasis amerikietis Alan Shepard pasiekė erdvę 1961 m. gegužės 5 dieną. Ne tik Sovietų Sąjungoje, bet ir visame pasaulyje buvo manoma, kad amerikiečiai atsiliko nuo sovietų.

Iš kitos pusės Korolevas negalėjo visai džiaugtis savo pasisekimais. Prieš akis jam stovėjo tolimesnis beviltiškas darbas, nes jis žinojo amerikiečių techninį pranašumą, kuris kada nors turės triumfuoti. Be to, jis pats asmeniškai turėjo likti nežinomas ir negalėjo kada nors susilaukti progos susitikti su užsienio kolegomis.

Kai amerikiečio Virgil Grissom skridimas turėjo būti atidėtas, Korolevas pastebėjo vienam savo kolegai: "Ar tu gali įsivaizduoti, kad mūsų spaudoje pasirodytų žinia, kad pvz. Vostok 2 skridimas turėjo būti atidėtas dėl techninių kliū-

čių!" Kolega pradėjo juoktis, Korolevas jį nutildė: "Dėl to turėtum verksti, o ne juoktis".

Korolevas visą dėmesį skyrė trečiam skridimui, kuris turėjo apskristi žemę bent tris kartus, nes tai planavo ir amerikiečiai. Bet tam reikėjo padaryti naujus apskaičiavimus kaip po trečio skridimo kapsulė su kosmonautu atsirasų virš Volgos srities ties Kapustinu. Turint galvoje to laiko sovietų kompiuterių techniką, apskaičiavimai turėtų užtrukti mėnesius. Korolevas galvojo, kad jis gali kiek pailsėti Juodosios jūros pakraščiuose.

Ten jis netikėtai buvo pakviestas į Chruščiovo "dacha". Diktatorius jį apdovanojo antru "Socialistinio darbo didvyrio" ordinu, pasakė daugybę komplimentų ir pareikalavo, kad sekantis skridimas įvyktų pirmoje rugpiūčio mėn. pusėje. Kodėl — Korolevas nesuprato.

Įtemptos Korolevos pastangos vėl davė rezultatų. Titovas rugpiūčio 6 d. apskrido žemę 17 kartų. Technškai viskas ėjo kaip buvo numatyta. Kosmonautas tačiau patyrė didelį skausmą ausyse. Po spaudos konferencijos jis buvo nugabentas į sanatoriją. Jo tolimesnis likimas nežinomas.

Po savaitės Korolevas sužinojo kam Chruščiovui buvo reikalingas naujas sovietų pasirodymas erdvėje. Jis norėjo paruošti pasaulio opiniją... Berlyno sienos pastatymui, kuris buvo pradėtas rugpiūčio 13 dieną.

Prieš tai sovietai norėjo pademonstruoti savo pranašumą erdvėje ir Korolevui tai vėl pasisekė. Niekas daugiau nebuvo taip nustebinti, pastebi Vladimirovas, kaip amerikiečiai.

(Bus daugiau)

DIE MAKER

Experienced on progressive dies. Overtime, fringe benefits. Dayshift. Also

DIE REPAIRMAN

Experienced on progressive dies. Days or nights. Apply

ATLANTIC TOOL & DIE
19963 PROGRESS DR.
STRONGSVILLE INDUSTRIAL
PARK, OHIO
216-238-6931 (61-67)

MAINTENANCE

Local East Side branch of major corporation seeks applicants for:

MECHANIC "A"

ELECTRICIAN "A"

MECHANIC must have experience in machine repair, welding, pipe fitting, machining (lathe and milling machines) and general building maintenance.

ELECTRICIAN must be experienced in production machinery, plant electrical systems, motor controls, trouble shooting and new installations.

UP TO \$4.86 PER HOUR with excellent fringes. Call Personnel Dept. 216-531-5155.

An Equal Opportunity Employer (66-68)

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN

OR

1ST CLASS SKILLED

ASSEMBLERS

FABRICATORS

PRESS BRAKE

SHEAR OPERATORS

MACHINIST

WELDERS

AND

INDUSTRIAL LABORERS

Good hourly rate, overtime, profit sharing, cash bonus, hospitalizations, paid sick benefits, life insurance, vacation and paid holidays. Promotional opportunities for ambitious and qualified men. We are a young and fast growing company and need ambitious men to grow with us.

AIR TECHNICAL

INDUSTRIES

7501 CLOVER AVE.
MENTOR, OHIO
216-942-4292 (65-71)

MEN

FABRICATORS

To make steel compactor bodies for trash trucks, exp. pref. All shifts. Start immed. US Compactor, Langhorne, Pa. (215) 757-6991. (54-58)

Dr. K. Gudaitis ir prof. St. Dirmantas su dr. Morkūnu 1972 m. kovo mėn. stebi knygos Lietuvos Universitetai pirmojo lanko spausdinimą.

METAI BE KRISTUPO GUDAČIO

Artėjant neeilinio lietuvio, šviesuolio mirties metinėms dera nors trumpai paminėti šį nusipelnusį Tėvynės sūnų.

Gimė vakarų Žemaitijoje, pačioje Paprūsėje. Ne ūkininko, o amatininko šeimoje. 1898.III. 19.

Nuo elementoriaus motinos priežiūroje, vargais negalais, žingsnis po žingsnio kopė į mokslų platybes iki Medicinos daktaro Berlyno bei Hamburgo universitetuose ir mokslo personalo nario V.D. universitete Kaune. Būdamas jaunuoliu pakluso Tėvynės šauksmui: vyrai prie ginklų! Stoją besikuriančiom kariuomenėm laisvu noru, dalyvavo mūšiuose su priešais. Nelengvai sužeistas ties Širvintomis.

Susitikome Karo mokykloje: jis kariūnas -- aš inspektorius. Vėliau suartėjome JAV-se gan ilgai bedirbant Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje valdyboje. Ypač ruošiant ir rūpinant leidinį apie Lietuvos universitetus. Jis buvo rašyto - plunksnos žmogus. Jau Lietuvoje paskelbė Medicinoje net 6 darbus. Lietuvių Enciklopedijoje tilpo jo keli vertingi rašiniai. Be medicinos įdomavosi tikiybiniais ir istoriniais klausimais. Buvo veiklus narys Lietuvių Istorijos Draugijos: jos narių suvažiavimuose skaitė dvi paskaitas: apie lietuvių senovės liaudies gydymą ir apie botaniką. Nuo jaunų dienų veikė ir tikiybinėje srityje. Net

ėjo aukštas pareigas. Paliko storą knygą: Lietuvos Evangelikai ir daugybę smulkesnių rašinių tikiybinėm temom; spaudoje ir kalendoriuose. Paskutinis spausdintas jo darbas "Žalgirio Pergalė". 1962 m. LPDA valdyboje buvo protokolų sekretorius. Turėjo paruošti draugijos 25-mečiui aprašą. Deja... gana staiga mirė. Buvau pastebėjęs persidirbimo žymių. Buvo perkrautas darbu -- kaip praktikuojęs gydytojas miestely. Turėjo nemus ir Chicagoje. Juose priglaudė dalį PLDA leidinio apie Lietuvos universitetus. Ten pat sukrauti ir jo turtinų knygų rinkiniai. Mat, buvo bibliofilas ir turėjo progų pas ankstesnius ateivius surinkti senų liutuanistikos leidinių.

Ilgoką laiką pirminkavo Lietuvos kariuomenės savanorių - pirmų sąjungai ir polemizavo, gindamas juos nuo įtarimo, kad stojo kovon vien dėl pažadėtų žemės kelių hektarų. Tiesa -- daug stojusių gavo nemokamus sklypelis kovų laukuose, bendruose kapinyuose! Kai kur jiems buvo ir paminklai pastatyti. Deja, paminklai išgrauti, o daug savanorių baigė gyvenimą tolimo Sibiro taigose ir tundrose... Net be jokių antkapių.

Ypatingai dr. K. Gudaitis gyvai replikuodavo išgirdęs ar išskaitęs vietoje žodžio "evangelikas" jo nemėgstamą, jo nuomone savo esme netinkantį ir kiek įžeidžiantį -- "protestantas".

Paliko šeimą.

Kad ateity Lietuva suauktų ir daugiau tokių kilnių šviesių vyrų! Palaidotas 1972.VIII.25 Chicagoje Tautinėse kapinėse, bažnyčios apeigas atliekant kunigams: Lietu-

TOLMATOS ŽIBURIAVIMAI... (4)

JALTOS PAŠLAITĖS

Jūratė Statkutė - de Rosales

Norint bent apytikriai susivokti kokiomis proto pašlaitėmis nusivengti vakariečių galvosena Jaltos konferencijos metu, reikia pavartyti anuomet išėjusius JAV-ėse straipsnius ir studijas geopolitikos srityje.

Mums lietuviams, visgi idomiausias yra jau minėtas anuometinis Wisconsin universiteto profesorius Richard Harshorne. Jo 1944 metais paskelbtas straipsnis "The United States and the 'Shatter Zone' of Europe" išvysto visą eilę JAV politinės galvosėnos šablonų, kurių nemaža dalis išsilaikė iki šių dienų. (Knygoje "Compass of the World", New York, 1944.)

Harshorne teisingai nurodė, kad rytų Europos politinis nepastovumas yra istorinis faktas. Šis nepastovumas paverčia rytų Europą lengva bet kokios kaimyninės stipresnės valstybės auka. O valstybė, užėmusi Rytų Europą, tampa pasaulinio masto galybe ir tuo pačiu ji darosi pavojinga Amerikai.

Savaime aišku, 1944 metų galvosenoje, ši "pavojinga pasauliui" stipresnė valstybė galinti užimti rytų Europą buvo TIKTAI Vokietija. (Matyt, tokioje pat ar dar gesnėje centrinėje padėtyje esanti Sovietų Rusija, dargi žymiai didesnė už Vokietiją, yra angelikų kraštas ir niekad niekam jokio pavojaus nesudarysianti!)

Užklauskamas savęs kodėl vakarų Europos kraštų politinės sienos yra pastovios, o rytų Europos sienos tėra nuolatinių karų ir vaidų šaltinis, Harshorne prieina trijų išvadų, į kurias būtinai turės atsižvelgti "bet koks sutarties planas" (sic).

1) -- Kokio skaičiavimo būdo nebus laikomasi nustatant rytų Europos kraštų politines sienas, vistiek nei vienas būdas nebus patenkinamas. Net nustačius sąžiningiausias sienas, etninių mažumų ir politinių reikalavimų klausimas liks neišspręstas ir padėtis liks nepastovi. Fagrinde, 1918 metų sienų nustatymo klaida buvusi ne sienų nubrėžime, o nesugebėjime suprasti, kad šiai Europos zonai reikia ieškoti kitokių išiečių, be valstybinių susi-

skirstymų.

2) -- Iš kitos pusės Harshorne pripažįsta, kad kiekviena rytų Europos tauta sudaro atskirą geopolitinį, kultūrinį ir tautinį vienetą, ir, kad kiekvienas okupantas istoriniai tegalėjo išlaikyti tokius vienetus savo valdžioje tikta panaikindamas visas žmogaus laisves. O kol šios laisvės bus pažeistos, tol nebus galima tikėtis politinio pastovumo rytų Europoje, nusprendžia Harshorne.

3) -- Vokietijos geografinė padėtis, žemės turtais, ekonomija ir gyventojų skaičius "sudaro jai nuolatinę galimybę bet kada sugriauti bet kurią rytų Europos politinę struktūrą, jeigu ši nebus efektingai suplanuota specialiai tam, kad to išvengti".

Nežinau kokia buvo tiesioginė Harshorne įtaka į Jaltos išminčius, bet negaliu nepastebėti, kad jo išdėstyti trys punktai stabėtina sutampa su pokarinės santvarkos trim "išėjim".

Politinių sienų ginčai Rytų Europoje buvo panaikinti pavedus visas sienas urmu geraširdžio Stalino globai (gal dar ačiū jam už tai teko pasakyti?). Tuomi buvo išspręstas pirmas punktas.

Tautinių vienetų išlaikymo klausimas buvo išspręstas sugalvojant "satelito" ir "sovietinės respublikos" pavadinimus. Tai antras punktas.

O Vokietijos pavojus buvo pašalintas šią padalinant į dvi dalis ir vienos pusės priežiūros darbus pavedant Stalinui, kurio pasišventimui bendram labai tikrai nebuvo galo!

Tiesa, taip saliamoniškai tris neišspręstus klausimus sutvarkius, liko pamirštas Harshorno pabrėžtas rytų Europos tautų žmogaus laisvių klausimas, be kurio patvarios taikos būti negalėsia. Tačiau negi dėl tokios smulkmenos kaip žmogaus teisės imsi dabar ir sugadinsi taip sunkiai iškeptą politinį tortą!

Ir Jaltos galvėčiai, užtikrinę pasauliui taiką, ramiai išsiskirstė namo.

Lietuvai ta "taika" be matant kainavo 400.000 Sibiro kankinių ir 30.000 žuvusių partizanų.

vių Evangelikų Liuteronų ir Evangelikų Reformatų Ansui Trakiui ir

Povilui Diliui (superintendentas).

St. Dtr.

Viesėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

MOKSLAI IR MOKYTOJAI ANAPUS UŽDANGOS

Čia vėl prasideda rašyme ar pasiginčijame dėl sunkios mūsų švietimo būklės svetur, tai kai kas be maž su pavydu žvelgia į anapus uždangos — ten, valdišku pinigų ir ypatinga globa remiama, tartum puikiai klesti švietimo sritis.

Sovietai dažnai plyšauja savo tariamai aukšto švietimo lygiu ir mokytojų paruošimu, giriasi didelėmis statistikomis, o tikrą padėtį moka nuslėpti. Jie laiko šen ten specialiai parengtą pavyzdinių mokyklų (kaip kadaise "Potemkino kaimai") ir jas rodo Vakarų turistams, žurnalistams bei politikams; aišku, šie būna sužavėti ir paskui skelbia pasauliui ko geriausius išpūdžius. Net ir mūsų jaunesniąją kartą ima paveikti toji nuolat kalama komunistų propaganda, paremta gudriomis statistikomis ir vienu kitu specialiai pakištu pavyzdžiu. Nevienas ima tikėti, kad bent po Stalino siaubingo laikmečio jau mokyklose darbas eina maždaug normaliai, be ypatingo partijos spaudimo, ir mokytojai savojai spaudoj gali, neliesdami politikos ir nieko nekritikuodami, kultūringai gvildestis švietimo reikalus. Dabar daugelis mūsų lankosi okupuose Lietuvoje, bet patiriami žinios gana skystos, nes pagal Maskvos valią lankymosi laikas ir vieta griežtai apriboti. Galima tik Vilniuje dirštelti iš lauko į kokį mokyklinį pastatą, galima žodį tarti su vienu kitu mokytoju, kuris, be abejo, reikš pasigėrėjimą komunistų tvarka bei daroma pažanga, nes taip jam įsakyta.

Štai laikraštis Tarybinis Mokytojas, einas dukart savaitėje, didelio formato, spausdinamas LKP CK spaustuvių, taigi, aktylos partijos glėbyje. Tai ne šiaip sau smulkus spaudinys, bet "Lietuvos TSR švietimo ministerijos ir švietimo, aukštųjų mokyklų ir mokslo įstaigų darbuotojų profesinės sąjungos Lietuvos respublikinio komiteto organas". Be abejo, tenai visa spauda yra tvirtai pažabota, tad ir čia nėra visapusiško tenykščio švietimo vaizdo. Tačiau išryškėja bent dalinis okupacinio švietimo paveikslas, darbų linkmė. Ir pamatome, kiek lietuvis mokytojas yra partijos grandinėms suspaustas, kaip jam neleidžiama laisvai ir kultūringai bei pažangiai ugdytis savo profesijoje, pasineriant į pedagoginius klausimus arba lietuviško švietimo konkrečias problemas. Visą laiką nuo pat pirmo puslapio čia mokytojas yra plakamas partiniu botagu ir turi be perstojo akiai maitintis senų komunistų trafaretu, kuris nekeičiamai sustingęs nuo Lenino laikų.

Žvilgtelkime į Tarybinio Mokytojo šių metų liepos mėn. 60 nr., pradėdami nuo galinio puslapio, nes ten dar švystelia ir kokia įvairinė žinutė, o pirminis didžiulis puslapis užkimštas vien įprastai nuobodžiu, šimtąkart girdetu komunistiniu jovalu.

ALG. DOMEIKA

Panevėžio rajono pradinė mokyklų mokytojai darė išvyką į Kaliningraus sritį. Dievaži, nė puse lūpų neprasitarta, kad tai buvęs garsus Karaliaučius. Jie lankėsi taip pat Sovietske, bet mokytojams uždrausta žinoti, kad tai pasaulinės garbės istorinis miestas Tilžė! Tačiau kitą skiltį minėta Zarasų raj. mažutė Tilžė — gerai, gal bent čia išliko tas senas, gražiai skambus vietovardis. Ekskursija pakeliui sustojo dar Kryžkalnyje ir ypač komunistams svarbioje vietovėje Ablingoje, kur neseniai iškeltas monumentalus paminklas "Tarybinei Armijai išvaduoti". Gal būt, visos išvykos tikslas ir buvo ši vieta, kad mokytojai pagerbtų Lietuvos pavergimą ir sovietinę Rusijos armiją, kuri atėmė tautai laisvę. Taip net atostogų metu mokytojų žingsniai planingai nukreipti vien komunistų ir Rusijos tarnybai. Todėl lietuviai mokytojai, lankydami Mažosios Lietuvos sritis, privalėjo užmiršti, kad ten yra dar pati žymioji vietovė — buvęs Tolminkiemis, kur gyveno, kūrė ir palaidotas mūsų literatūros ir auklėjimo kultūros milžinas Kr. Donelaitis. Ta vieta jau rusiškai perkrikštyta — Čistije Prudy.

Į anksčiau buvusį T. M.-je priekaištą, kad Vilniaus vaikų darželiai tinkamai neparuošia vaikų, kad tėvams nesuteikia numatytos metodinės paramos — atsiliepiu Vilniaus miesto liaudies švietimo sk. vedėjo pavaduotoja M. Jukalova: girdi, tie priekaištai jau apsvaistyti, atitinkami vedėjai ir mokytojai įspėti. O iš tikrųjų, kaip atrodo, tenai pat didžioji yra yra ta, kad mūsų sostinėje švietimą tvarko ne savi lietuviai, bet Maskvos ranka (iš kažkur atklydusi Jukalova). Čia pat kitame straipsnelyje rašoma, kad kasmet reikia krašto mokyklas remontuoti, daug vargo ir išlaidų susidaro. Betgi kai kur mokyklų vadovai taip gerai auklėja vaikus ir saugo turta, kad — šią vasarą apsieis be remonto. Pvz. tokia yra Tilvyčio vardo vid. mokykla, kurios direktorius yra V. Puodžiukas, pavaduotojas J. Ilčiukas — matyt, abu lietuviai, tad ir vaikai gražiau išauklėti, nesugadina tiek mokyklos turto.

Kitame str. mokytoja O. Matonienė, didžiai veikli ir pagirta, prisipažįsta, kad greta pedagoginio darbo "aš, kaip komunistė, negaliu neskleisti į žmonėms partijos žodžio". Bet jos konkrečiuose darbuose sėkmė menka. Su kolūkio moterų taryba suruošė Matonienė pokalbį apie girtavimą, bet — "nieko doro neišėjo... atvejais davė priešingų rezultatų, negu laukėme". Taip mokytojai turi nertis iš kailio, tarnaudami Maskvos politikai, net stoti į partiją, bet žmonės jų propagandai lieka atsparūs, ir mokytojų energija vien tuščiai eikvojama.

8-metės m.-los direktorė V. Lidenė garsinasi (jau pirmame puslapyje) su tuo įkyriu, bet karjerai būtinu komunisto šablonu: "Kaip Partija ir Vyriausybė didžiai vertina mokytojų darbą", kaip mokytojai "skiepys mokiniam begalinį atsidavimą Komunistų partijai, komunisto reikalui"... Čia partija ir rusų vyriausybė įkelta Dievo vieton — didžiąja raide pagerbiamos! Vilniaus vid. m. mokytojas Ikamas skuba pabrėžti: "Kaip visur, tarybinė santvarka atneša klestintį gyvenimą... mokiniai išvykose susipažįsta su žmonių kova prieš fašistus"... — juk visa tai girdėjome prieš 30 metų, argi ne per sprindį nedaroma jokios pažangos propagandoje?

Yra straipsnelis apie Pasaulio Jaunimo festivalį Berlyne, kurio devizas buvo — kovoti prieš imperializmą. O teisingai žiūrint, ta kova turėtų būti vedama kaip tik prieš pačią Sovietiją, kaip dabarties didžiausią imperialistę, bet jauniukas indoktrinuojamas atbulai. Organizuojami tariaimai dideli žygiai, bet jie yra melagingi, tačiau ne vienam padaro įtakos.

Pirmasis, įžanginis, straipsnis jau antrašte šaukia: "Mus Partija į Komunistų veda!" — taigi, visai ne iš pedagogikos srities, ne apie lietuvišką švietimą. Per 3 skiltis pilami vien politiniai, 100 kartų skaityti ir girdėti tauškalai: apie partijos programą, apie Didįjį Spalį, komunistų pergalę, ką Brežnevą pasakė, dar ir keliskart Leninas paminimas. Oi, kokias kokčias atrajas turi iškęsti lietuvis mokytojas komunistų okupacijoje! Juk po šio vedamojo dar ir antrame puslapyje yra 4 skilčių str. apie revoliucionierius, t. y. komunistų gimimą ir istoriją — dar koktesnio turinio, nes vien Leninas paminėtas 37, o marksizmas 39 kartus!

Taip ir glušinamas užgumamas mokytojas tarybinėse sistemose. Nei jam pedagoginė srityje giliau lavintis leidžiama, nei pažangą daryti yra galimybių, nei asmenišką galvoseną ugdytis ar visuotinės kultūros temom domėtis, teisingą pamatyti dalykus įsigyti, o vien Leninas, partija, klasių kova, proletariatas, daugianacionalinė liaudis, tarybinis klestėjimas — kaip senos šiukšlės užkėmė šamonei ir įvairūs draudimai apriboja mentalitetą. Ir kaip per 30 metų dar ten neužduso dvasinis žmogiškas pulsavimas? Bet todėl turime suprasti Kalantos ir kitų desperatiškus žygius, mirtinai šaukiant laisvės...

(Bus daugiau)

ATITAISYMAS

"Jaunimo skaitinių klausimai" (Dirva Nr. 65, 5 psl.) 3 skiltyje iš viršaus iškrito pora eilučių, tad gavosi sužalota frazė. Turi būti: "Kaip regisi, švietimo vadovai gana paviršutiniškai žiūri į pedagogines priemones: juk ne vien tam tik-

GRIŪNA MANO AŽUOLYNAS

Dr. Domo Jasaičio sukaktis

Domas Jasaitis 1917 m. Varoneže, baigus gimnaziją.

Keliaudami gyvenimo keliu sutinkame daugybę ir įvairių žmonių. Vieni iš jų pareina visai nepastebėti, nors laiko tekėję dažnai su jais tenka susitikti, bendrauti, kartu dirbti ar kaimynystėje gyventi. Ypač mokytojams tenka pažinti daug mokinių, kurių veidų ar pavardžių jiems neįmanoma prisiminti. Mokiniai lengviau gyvenime sutikę savo buvusius mokytojus atpažįsta, bet per elę metų jų nematant, apie juos ne girdint laikas visvien iš atminties išdildo jų veidus ir vardus. Fasitaiko tačiau įvykių ar sutikimų asmenų, kurių veidų ar vardų laiko dulkės nepajėgia uždengti savo sluoksniu, nors ilgus metus nebematant, bet retomis progomis vis atmintin sugrįžta.

Mokytojus ilgiausiai prisimename tuos, kurie išsiskiria kuo nors iš kitų: specifiniu charakterio bruožu, gerumu, piketu ar šiaip kokia asmenine yda ar gerąja ypatybe. Juk mokiniai turi daug laiko ir progų išstudijuoti savo mokytojų kiekvieną kūno ir dvasios kampelį, ieškodami vis neįgiamybų.

Vieną iš tokių nepamirštamų mokytojų noriu čia paminėti po daugelio metų sutiktą toli nuo paliktą jaunystės išpūdžį, svetimajame krašte, didžiąjame New Yorke med. dr. Domą Jasaitį, rugpiūčio 18 dieną atšventusį 75-į savo amžiaus gimtadienį.

Šaulių Mokytojų Seminarijoje ilgą laiką jis dėstė anatomiją, fiziologiją, higieną ir biologiją, o taip pat buvo mokytojų seminarijos gydytoju. Dr. D. Jasaitis iš kitų mokytojų išsiskyrė savo užsiėmimais mokymo metodu, nepripažindamas kitokių pažymio, kaip tik 4 ir 5. Jei tokio pažymio mokinyje būdavo nevertas, tai pasikalbėjimą atidėdavo kitam kartu ir taip daina be galo. Moksleivis, neturėdamas didelių ambicijų, norėtų gauti trijų, kad ir su minusu ir būti paliktas ramybėje, bet kur tau...

-- Anatomiją privailai labai gerai žinoti, -- sakydavo, turi suprasti savo kūno sudėtį, kad žinotum susirgęs daktarui pasakyti, ką skauda, kokį kūno organą, o ne klaidintum aiškindamas ligą. Bet, kai vieną saulėtą rudens dieną aš nutariau susirgti, tą laiką gamtoj praleisti ir iš vaiko nuėjau pas dr. D. Jasaitį pažymėjimo, tu-

ri propagandinių žodžių grubus minėjimas knygoje jas daro šališkas, bet — visas turinys, temų atranka ir kai ko uždraudimas, dėstymo ir pagr. idėjų linkmė sudaro tą gudriai suplanuotą komunistinę propagandą".

Autoriaus Alg. Domeikos atsiprašome.

muštas, per 1-į pasaulinį karą trims metams iš tremtas į koncentracijos stovyklą. Jo vaikai taip pat įvairiais laikotarpiais yra daug nukentėję už lietuvių bei Lietuvos laisvę. Motina stabdydama vyro ir vaikų kovingumą sakydavo: -- "Neikite, nedarykite, vis tiek prieš vėją nepapūsitė", -- O jiems patekus į kalėjimą ar žuvus, sakydavo linguodama galvą be raudojimo, -- Griūna mano ažuolynas!...

Dr. D. Jasaičio nueitas gyvenimo kelias yra gana vingiuotas, įvairus ir labai darbingas, kurio neįmanoma šiame trumpame rašinyje apibūdinti. Mokėsi Kauno berniukų gimnazijoje, Varoneže Rusijoje baigė M. Yčo gimnaziją. Mediciną studijavo Kijevo u-te ir baigė 1923 m. Berlyno universitetą apgynęs dizertaciją. Baigęs tobulinosi Paryžiuje ir 1925 m. vedė Sofiją Lukauskaitę, baigusią Berlyno Aukštąją Žemės ūkio mokyklą. Ilgiausią amžiaus dalį dr. Jasaitis išgyveno Šiauliuose šalia gydytojo praktikos reikšdamasis medicinos srityje paskaitomis, straipsniais ir kaip aktyvus visuomenininkas dirbo organizacijose bei rašė spaudoje įvairiais klausimais, ir pats redagavo. Politinėje srityje visą laiką buvo ir liko aktyvus krikščionių demokratų veikėjas būdamas įvairiose pareigose.

Bolševikams okupavus Lietuvą kalintas, o 1949 m. liepos 26 d. pasitraukė į Vakarus kartu su šeima: žmona Sofija, dukra L. Valiūnienė ir sūnum, dabar gyvenančiu Bostone med. gydytoju. 1950 m. atvyko į JAV ir iki šiol tebėra aktyvus visuomenininkas ir judrus lietuviško gyvenimo įvykių stebėtojas ir dalyvis. Tikiu, kad visi jo mokiniai, išėję į gyvenimą, atleido už griežto mokymo metodus ir linki dar daug gražių gyvenimo metų sulaukti. (emc)

GEAR CUTTERS

SET-UP AND OPERATE GEAR SHAPER

and HOBBER

First & Second Shift
SKIDMORE & GEAR CO.
Call Bill Cosgrove 216-442-5132 (66-68)

VIENTINTELIS LIETUVIS KAILININKAS

NORMANAS BURŠTEINAS

185 North Wabash Avenue

2nd Floor

Chicago, Ill. 60601

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir

677-8489 (buto).

MIŠKŲ MILŽINĄ PALYDINT

Prof. St. Dirmantas

Derlinguose Kėdainių plotuose išaugdavo Lietuvai netik garsieji vešliųjų ažuolynų miškai ir gojai. Kėdainių žemė mūsų tautai pagimdė ir didžiai nusielpinusių, tvirtos valios, nepaprastos energijos ir šviesaus proto vyrus — valstybininkus.

Tačiau šioje planetoje viskas iš Žemės kilus į Žemę grįžta. Ir drūti ažuolai ir stiprūs žmonės.

Štai vienas tokių tautai nusipelnusių, gabių ir stebėtinai darbščių vyrų ligos iškankintas, sunykęs guli karste.

Antanas Rukuiža 1913 m. ką tik baigęs Petrapilio Miškininkystės Institutą.

Čia ne akademinio pobūdžio susirinkimas ir nedera ilgai, plačiai ir smulkmeniškai aprašinėti velionio gyvenimą ir nuveiktus darbus. Jie gan plačiai sužymėti Lietuvių Enciklopedijoje. Nebekartosiu. Tikiuos — akademią netrukus bus suruošta. Apsiribosiu atsisveikinimo mintimis nuo Lietuvių Profesorių Draugijos.

Velionis Antanas draugijon įstojo kaip buvęs Žemės ūkio Akademijos Miškininkystės skyriaus dėstytojas ir net rinktas prorektorius. Nepatikrinsiu ar tai įvyko dar Vokietijoje ar jau čia, Amerikoje draugijai atsikūrus. Anksti buvo išrinktas Valdybon. Čia ne tik uoliai ir pareižingai vykdė prielaimtus ir pavestus darbus, bet rodė sveikos iniciatyvos ir gajos energijos sukeldamas naudingus sumanymus ir juos stropiai vykdydamas.

Turėdamas gerą širdį atjausdavo į sunkumus patekusius kolegas. Pirmasis svetimam krašte įsikūrimo laikais nebuvo mums lengva. Ypač vyresniojo amžiaus ar Vokietijoje senstėjęs profesoriams. O tokių "nejaunų" jau ir prieš dvidešimt kelis metus buvo nemaža. Jų kai kurie vargo Brooklyno rūsiuose ar neseniai pragaršėjusiose Chicagos senelių prieglaudose. Jos tada buvo dar baisesnės... Galėčiau priminti kelias pavardes... Ypatinai moraliai sunki buvo padėtis prof. Bagdono, tautos gaivintojo. Kokiu tai būdu jis pateko lenkų prieglaudon, kurios tarnautojos sužinojusios, kad tai vienas ankstyvųjų vad. "litvomanų", kasdien kersijo jam visokiais mažmožiais,

užgauliodamos nekultūringai.

Draugijos išdininkas Antanas Rukuiža parašė ir išsiuntinėjo saviesiems kelis šimtus laišku ir surinko nemažą kiekį tada dar vertingų dolerių šalpos komiteto išdui papildyti.

Antanui rūpėjo ir moraliai paremti kolegas, juos suburti, parodyti, kad nėra pamiršti jaunesnių ir kiek laimingesnio likimo kolegų, kad durti draugų, nėra šviesuomenės visai apleisti. Susiradęs rėmėjų ir talkininkų, suruošė pirmą platęsnį profesorių pabendarimą Chicagoje. Buvo suvežti iš apylinkių ir iš prieglaudų. Pasidalinta naujo krašto išpūdziais, pasitarta apie ateitį. Per bendrą vakarienę buvo pagerbti apie 20 aštuntą amžiaus "kryželių" einą veteranai. Mudviem su Antanu iki 70 metų dar trūko po poros mėnesių, — tai buvome šeimininkais — organizatoriais. Kai kurie jų susitikimo pirmą ir paskutinį kartą šioje ašarų pakalnėje. O dabar ir pats sumanytojas pas juos yra nukeliavęs. Tai įvyko 1957 m. pirmose Tėvų Jėzuitų patalpose Polina g-jė.

Neprastomis sąlygomis Valdyba ėmė kelti reikalą Draugijai pasireikšti spausdinu darbu. Spausdinimui pinigų neturėjome. Draugijos išdovienintelės įplaukos — narių mokesniai: 2 dol. metams. Ir to nevisi ištengia sumokėti. A. Rukuiža iškėlė mintį pagerbti leidiniu mirusį pirmą Žemės ūkio Akademijos Rektorį ir organizatorių prof. Povilą Matulionį. Pritarta. Įteikė rašinį. Valdyba man

pavedė susipažinti, referuoti. P. Matulionį pažinojau būdamas mokiniu ku Vilniuje apie 1907 m. Vertinau jį kaip visuomenės šviesų veikėją, o ypatingai ir dabar vertinu jį kaip mūsų tikrai lietuviškos žemėlapybos — kartografijos atkūrėją. Nutarta ir man pavesta spausdinti. Paredagavau ir parūpinau daug iliustracijų: jo žemėlapių kartusių, iškarpu, jopaties ir jo gyventų miestų — Smalensko, Vilniaus — foto nuotraukų, baigiant jo, jau pensininko, šeimoje nuotrauka ir pagaliau, — jo laidotuvių scena. Vieną jo retą nuotrauką — civile miško tarnyba generolo uniforma, išsitrūpinau iš vokiečių ištaigos prie Bremeno ar Hamburgo per P. Dili. Visuomenė gyvai reagojo į skelbimus: miškininkai ir kiti šviesuoliai parėmė garbės prenumeratomis. Nuostolių neturėjome. Būtų ir pelno, bet... žymi dalis tiražo buvo patikėta platinti neseniai Naujienose išgarbintam "pavyzdiniam prekybininkui". Atvažiuojo savo automobiliu, pasiėmė, kvitą išrašė. Ir tiek per keliolika metų! Kvitą turiu. Knygas — ar pražudė, ar išdovanojo... Nuo to laiko vengiu naudotis leidinių platintojų patarnavimais. Nors kai kas man prikiša.

Velionis aukštai vertino Lietuvių Profesorių draugiją, gyvai domėjosi jos trečiu stambiausiu tautai parūpintu leidiniu apie Lietuvos universitetus ir džiaugėsi jį su laukęs. Deja, patį jau negalėjo skaityti...

Suprantama, A. Rukuiža, kaip giliai išmokslintas Lietuvos gyvenimui ir ūkiui svarbioje srity, daugiausia joje ir pasireiškė praktikoje ir raštais. Palieku miškininkams painformuoti apie jo atšlekimus ir nuopelnus šioje šakoje.

Leiskite bent kiek painformuoti apie mudviejų ryšius. Amžiumi jis buvo tik mėnesiu jaunesnis. Baigė gimnazijas, o realines mokyklas. Aš, po ilgo baladojimosi, — Vilniuje jis — normaliai — Panevėžyje. Jis studijavo naujesnėje, o aš senesnėje ir dabartinėje Maskolijos sostinėse. Bet jos abidvi atsirado ant rusams svetimos užkariautos — kolonizuotos žemės. Man teko dalinai studijuoti ir miškininkystę... Lietuvoje susipažinome ir susitikdavome tik retkarčiais... miškuose. Ankstyvo pavasario saulėlydžio pusvalandžiais "slamkoms traukiant" užsnigtuose miškuose su vilkais kariaujant ar kasmetinėse Respublikos prezidento reprezentacinėse medžioklėse.

Suartėjome tik čia Lietuvių Profesorių Draugijos valdyboje. Deja, dėl amžiaus ir su juo surištos sveikatos greit atsirado kliūtys susitikti, bendrauti. Daugiausia — tik raštais.

Ilgėliau pagyvenus ten, ka nelengvos ir skaudžios pareigos perdažnai

atsisveikinėti su savo nežinion iškeliavusiais draugais bei kolegomis. Ypač nenatūralu ir skaudu, kai tenka lydėti jaunesnio amžiaus...

Visi mes gimstame gana panašiai, bet mūsų mirtys būna labai skirtingos. Jų yra daugybė rūšių, kategorijų, būdų...

Kolega Antanas ir šimet buvo nuvežtas į miškingą vasarvietę ties ežeru. Mirė ūmai, be ypatingų skausmų ir kankinimosi. Tačiau jo gyvenimas neišvengė vargų. Jau prieš daugelį metų Lietuvoje, jam skirto laiko mėnesiai buvo suskaičiuoti: Jį, milžiną aštriai atakavo, mūsų genties žudikė, piktybinė džiova. Daug kraujo buvo pralietas. Stipri valia ir nepaprastai gyvybingas organizmas pasipriešino, ataką atlaikė. Išliko. Ilgiems metams. Vienok čia Amerikoje prieš keliolika metų jam ir jo artimiesiems teko susirūpinti jo akių mažėjimą šviesa, kaip sako mūsų kaimo žmonės. Nei vaistai, nei operacijos neišgydė. Gal tik kiek sulėtino. Kelių metų bėgyje iš palengva tapo visiškai aklas, nei skaityt-rasyt, nei judėt... Dar pilnas energijos ir noro dirbti kartais iš Cicero atvažiuodavo pas mane jau su balta plona lazdele. Gaila ir neramu būdavo išodinus jį painion kelionėn autobusan... Su balta lazdele... Didmiesty...

Ilgas, sunkus, tragiškas ir beviltiškai tamsus buvo Antano žemiškos kelionės paskutiniai keliolika metų. Nei saulės, nei kitokios šviesos; nei dangaus mėlynumo, nei debesų ar sniego baltumo, nei gaivinančio miško žalumo... Jam nebuvo skirtumo tarp dienos ir nakties! Amžina tamsa. Amžina juoda, juoda naktis. Nematė nei mylimos žmonos veido, nei sūnaus... Jo ištikimi draugai — bibliotekos knygos — jau nepaskaitomos, tik laikas nuo laiko pirštais pavartomos... Ir padedamas žmonos rašyti beveik neištengia... O protas dirbo pilnu pajėgumu ir noras rašyti nemažėjo. Diktuoja; įrekduoja į juostą. Tik klausia dar jungia su artimu ar platesniu pasauliu. Tik radijas ir televizijos garsai riša su žmonijos gyvenimu...

Su šiuo pasauliu atsisakė toli nuo Lietuvos miškų. Union Pier vasarvietės lapuočiams šlaman, ežero bangoms apacioje ošiant. Lyg Palangoje... Žmogaus jau nėra. Ir nepajus, kaip kars to dangčiu bus amžiams užvožtas betoninėje skrynioje.

Kuriam laikui Jį atmins žmona, sūnus, artimieji kolegos. Ilgiausiai išliks jo proto, jo sielos kūrybos vaisiai. Surašyti, atspausdinti. Jų labai ilgą sąrašą parūpino jo gerbėjas, gal jo mokinyslėse.

Savo vertingais darbais — pavieniais rašiniais, redagavimu Žemės ūkio ministerijos, Miškų departamento (1918-1938), Žemės ūkio techniko ir Akademijos metraščiuose, straipsniais ir redagavimu Medžiotojo, Girios

Jų pačių akimis...

RUBLI TURI -- LINKSMAS BŪSI

Linksmasis subatvakaris

Jonas VARNAS

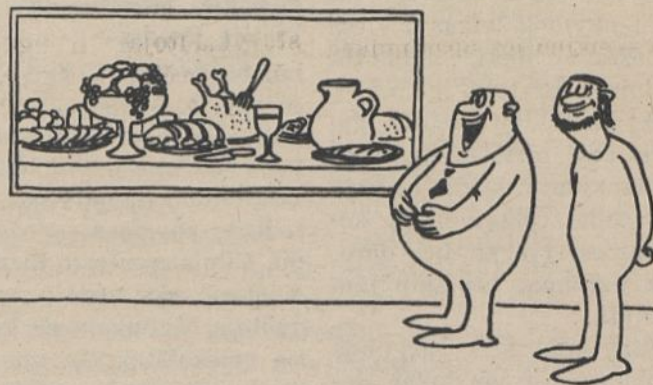
ŠI ASMENIŠKA PASAULĖŽIŪRA SOVIETUOSE PRAKTIKUOJAMA

Pasauležiūra

Jonas VARNAS

SOCIALISTINIO REALIZMO DAILĖ GRAŽIAI PAPILDO RINKOS DEFICITĄ

— Mane visada jaudina kūrinio turinys

Andrius DELTUVA

Aido, Girių Milžinai o taip pat Ūkininko Patarėjuje, Dirvoje, Drauge, Sandaroje ir nuo pirmo iki XXXVI-to tomo Lietuvių enciklopedijoje ir kitur žymiai praturtino mūsų tautos mokslinių turtų lobyną. Ypač miškininkystės ir gamtos srityse. Galima pareikšti: kuo buvo vienas garbingas plačiai žinomas profesorius Lietuvos vandenims (jūrą išskyrus) — tuo Lietuvos miškams buvo profesorius Antanas Rukuiža. Net daugiau: jis ne tik aprašinėjo, bet ir tvarkė.

Be miškininkų, su kuriais velionis arčiausiai dirbdavo Lietuvoje ir bendradarbiavo išeivijoje, nemažą nuostolį patyrė ir Cicero tautininkai. Dažnai mūsų intelektualai ir minkštųjų menų puoselėtojai iš aukšto žiūri į karo meno specialistus ir karius praktikus. Antanas Rukuiža nebuvo toks. Jis netik jų nesišalino, bet juos rėmė: buvo XIX šaulių rinktinės, o vėliau Alytaus šaulių namams statyti komiteto pirmininkas. Ar šauliai jau jį pamiršo? Šiame mieste Antanas Rukuiža išteigė Lietuvai labai reikalingą miškininkų aukštesniąją moky-

lą. Čia buvo įrengta ir pušų sakų ("žyricos") perdirbimo modernioji įmonė.

Garbė ir padėka jam nuo Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje. Jis nebus užmirštas ir Lietuvoje. Jo atminti ten išsaugos jo mokiniai. Jo siela ilgai šlamės Lietuvos miškai ir girios.

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN

1ST CLASS SKILLED

ENGINE, LATHE HANDS

MILL HANDS

Must be able to set up work from blue prints and close tolerance work. Day and Night shift. 58 hour week minimum. All fringe benefits.

WELDMATION INC.

31720 STEPHENSON HWY.

MADISON HEIGHTS, MICH.

(60-67)

MACHINE operator for mid-night to 8 A. M. shift. Immediate opening for permanent position, will train, must be mature & dependable. Newtown Square, Pa. 353-3300. (63-69)

IMMEDIATE

OPENING

ELECTRICAL

ENGINEER

HYDRAULICS

ENGINEER

THE

LESS-BRADNER

CO.

W. 121 AND ELMWOOD

CLEVELAND, OHIO

An Equal Opportunity Employer

(64-69)

PASINAUDODAMI MŪSŲ PATARNAVIMU, GERIAUSIAI PAREMSITE SAVO GIMINES LIETUVOJE. MŪSŲ PATARIMAS PADĖS JUMS APSISPĖSTI KĄ SIŪSTI IR KAS BUS NAUDINGA BEI PRAKTIŠKA.

Vasaros ir rudens sezonui specialiai siūlome šias prekes (muitas jau įskaitytas į kainą):

Nepermatomo nailono medžiaga suknlei	\$12.00
Gefiūro medžiaga suknlei	\$14.00
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$18.00
Gėlėta arba ornamentinė crimplene medžiaga	\$15.00
Lygi crimplene medžiaga suknlei	\$12.00
Dirbtinis minkų kailis apsiaustui	\$48.00
Dirbtinio nailono kailio medžiaga apsiaustui	\$27.00
Labai gera vilnonė medžiaga moteriškiems apsiaustams	\$35.00
Nailoniniai išieginiai marškiniai	\$ 9.00
Moteriškų nailoninių apatinių drabužių komplektas	\$ 9.00

Perukai — nuo \$24.00 iki \$60.00 (muitas už peruką jau įskaitytas).

Priimame užs. kymus: automobilių, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šiluminių ir kt. Persiunčiame pinigus tokiom preke, kurių neg. iš čia pasiųsti.

Baltic Stores Ltd., (Z. JURAS)

421 Hackney Rd. London, E. 2, England. Tel. 01 739-8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

GRAŽIAI PAGERBTAS PROV. STEPONAS NASVYTIS

Praėjusį sekmadienį erdviose Br. ir dr. Alg. Nasvyčių namuose buvo gražiai pagerbtas prov. Steponas Nasvytis jo 90-ties metų amžiaus sukakties proga. Pagerbimą suruošė jo dukterų ir sūnų šeimos, sukvietusios šimtinę su geru kauptu artimesniųjų ir tolimesniųjų giminių, draugų bei pažįstamų. Iš toliau atvykę pagerbime dalyvavo šiuo metu JAV viešs Stasys Lozoraitis, jr. iš Romos, dr. E. Noakas iš New Yorko ir eilė kitų. Susidarė įspūdis, kad suaktyvininką pagerbė visas Clevelandas.

Sklandžiai suaktyvininko sūnaus Jaunučio Nasvyčio pravestojė akademijoje garbingos sukakties sulaukusį Stp. Nasvytį sveikino žodžiu Clevelando LB pirm. J. Malskis, buv. bendradarbių vardu sveikino prov. K. Mažonas, Čiurlionio ansamblio vardu muz. Alfonsas Mikulskis. Suaktyvininko brolis Ant. Nasvytis paskaitė savo kūrybos eilėraštį Broliai ilgaamžiui, o vaikai — pianistas Ant. Smetona nuotaikingai atliko pianino muzikos kūrinių. Clevelando ALTS skyriaus garbės pirmininkui Step. Nasvyčiui skyriaus vardu Kaz. Karalis įteikė puošnią dovaną su prasmingu įrašu. PLB vardu sveikino jos pirmininkas St. Barzdukas, šeimos vardu adv. Julius Smetona. Žodinių sveikinimų eilę baigė Al. Laikūnas, pasveikinęs suaktyvininką ir ALTS garbės narį lietuvių tautininkijos ir Dirvos vardu.

Suaktyvininko garbei sugiedojus ilgiausių metų ir ištuštinus šampano taurės, prov. Steponas Nasvytis trumpu, bet jautriu žodžiu padėkojo visiems, jį pagerbusiems. Po to sekė turtingos ir prabangios vakarės, kuriomis dalyviai gailinosi iki vėlyvo vakaro.

Negalėjusieji pagerbime asmeniškai dalyvauti atsiuntė keliasdešimt laiškų ir telegramų su gražiausiais linkėjimais. Taip sveikino Nasvyčiai iš Vilniaus, giminės iš Kauno, Vliko pirm. dr. K. Valiūnas, LLK pirm. min. V. Sidzikauskas, ALTS pirm. Em. Čekienė, žurn. Vyt. Meškauskas ir daug daug kitų.

• Kun. Baliui Ivanauskui šv. Jurgio parapijos klebonui, praeitą pirmadienį buvo padaryta tulžies operacija.

Linkime klebonui greičiau pasveikti ir grįžti prie pastoracinio darbo.

• A. Dovydaitis išvyko ilgesniam laikui į Floridą. Jo adresas: 105 — 59th St., Pbg.-Bch., St. Petersburg, Fla. 33706.

• Clevelando šauliai ši sekmadienį, rugsėjo 2 d., 2 val. po pietų iš 19451 Euclid Ave. vyks ta automobiliais į Genevą, p. Andrašiuono sodybon prie 307 kelio, kur bus pravestos šaudymo rungtynės.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Skautai akademikai jubiliejinėje stovykloje išsirikiavę parodų aikštėje...

UŽGESO JUBILIEJINĖS STOVYKLOS LAUŽAI...

(Atkelta iš 1 ps1.)

po buvo PLB pirmininkas St. Barzdukas, Lietuvos atstovas prie Vatikano St. Lozoraitis jr., atskridęs iš Australijos "Mūsų Pastogės" redaktorius v. s. dr. A. Mauragis, latvių skautų atstovai su jų vyriausiu skautininku vad. Fr. Sipols ir Amerikos rajono vadu vad. R. Čaks, estų skautų atstovai iš Chicagos Udo Jurima ir Beaumont amerikiečių stovyklos direktorius A. Gagnon.

Visi stovyklaujantieji skautai, skautės, jūrų skautai — es ir akademikai gražiomis gretomis pražygiavo pro svečių tribūną ir išsirikiavo aikštėje. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus nuleistos vėliavos.

Vakare prie ežero, puikioje amfiteatro pavidalo aikštėje, įvyko didysis laužas. Prie laužo atvyko visi stovyklautojai ir gausus būrys svečių. Laužą pradėjo v. s. A. Saulaitis, SJ. Toliau jam vadovavo skautė Vida Barakauskaitė, skautas vytyt Arūnas Čiuberkis ir kiti. Laužo metu latvių vyriausias skautininkas vad. Fr. Sipols lietuvių kalba paskaitė labai gražų ir turiningą sveikinimą. Čia pat latvių skautė ir skautai padainavo porą dainelių. Toliau sekė atskirų vienetų pasirodymai ir dainos. Laužas užsitęsė virš dviejų valandų.

Sekmadienio rytą į stovyklą atskrido iš New Yorko Latvių Skautų Prezidentas vad. Alfredas E. Gaujenieks, Latvių Skautų Vy-

riausia Skautininkė vad. Gaujenieks ir jų sūnus skautas. Kartu atvyko Clevelando latvių skautų vad. Hugo Klingbergs ir būrys latvių sk. vadovių ir vadovų iš Clevelando ir Detroito.

Po pusryčių jūrų skautai ir skautės, dalyvaujant aukštesiems stovyklos vadovams, pagerbdami žuvusius ir mirusius jūrų skautus, nuleido į ežerą vainiką.

11 val. laužavietėje įvyko pamaldos. Jas atnašavo visi penki stovykloje buvę skautų kapelionai, o turiningą pamokslą pasakė Jėzuitų provinciolas tėvas Kijauskas, SJ.

2 val. posėdžių salėje įvyko svečių priėmimas ir apdovanojimas ordinais. Geležinio Vilko ordinu buvo apdovanoti v. s. Fl. Kurgonienė ir v. s. Tallat-Kelpša. Lelijos ordinu apdovanoti: Latvių Skautų Prezidentas vad. Alfredas E. Gaujenieks, Latvių Skautų Vyriausias Skautininkas vad. Fricis Sipols. Ordinu už Nuopelnus apdovanoti: Latvių skautų Amerikos rajono vad. Raimundas Čaks ir Estų skautų vadovas Udo Jurima.

Vakare 6 val., gausiam būriui svečių stebint, įvyko Jubiliejinis Paradas. Šį kartą visi stovyklautojai ir svečiai latviai su savo vėliavomis vėl pražygiavo pro tribūną. Buvo sugiedoti himnai, nuleistos vėliavos. Po to LSS Tarybos Pirmininkas v. s. A. Saulaitis pasakė kalbą ir pasidžiaugė gausia dalyvių stovykla.

Po to buvo iššaukti skautai dalyvavę mūsų skautų tautinėse stovyklose. Pasirodo, kad mūsų jaunimas skautų eilėse labai stipriai ir ilgai laikosi. V-jė tautinėje stovykloje Rako stovyklavietėje dalyvavusių buvo daugiau du trečdaliai šios stovyklos dalyvių.

Rugpiūčio 29 d. visi stovyklautojai užbaigė šią gražią stovyklą ir išsiskirstė į savo namus su gražiais išpūdžiais ir maloniais išgyvenimais.

V. Kizlaitis

• Visi kviečiami į Lietuvii Amerikos Piliečių gegužinę-pikniką Labor Day — rugsėjo mėn. 3 d., St. Joseph Park — White Road, Willoughby Hills.

Kaip ir visuomet veltui alus, įvairūs žaidimai, gera muzika ir kiti malonumai. Saukevičius vaišins skaniais valgiais.

Įėjimas veltui su nario kortele. Daugiau informacijų teikia tel. 531-2131.

• Oktoberfest jau šešti metai iš eilės kiekvieną Darbo Dienos savaitgalį rengiamas Berea parodų aikštėje, sutraukias milžinišką minią žmonių. Nes už nedidelį įžangos mokestį galima puikiai pasilinksinti. Pelnas skiriamas protiniai atsilikusių vaikų šelpimui.

Rezervuokite vieną iš trijų dienų rugsėjo 1, 2 ar 3.

PRASIDEDA MOKSLAS

Mokslo metai Vysk. M. Valančiaus lituanistinėje mokykloje prasideda rugsėjo 8 d., šeštadienį, 9 val ryto pamaldomis. Po pamaldų mokiniams reguliarios pamokos. Mokiniai atsineša knygas ir rašymo priemones. Tėvai tuoj po pamaldų renka į salę, kur vyks susirinkimas ir bus renkamas naujas tėvų komitetas. Ypatingai norime atkreipti dėmesį tų tėvų, kurių vaikai, jaunesnio ar vyresnio amžiaus, nebekalba lietuviškai. Jiems bus speciali klasių.

Naujus mokinius prašome registruoti pas E. Alšėnienę telefonu 526-6831 arba rugsėjo 8 d.

HOUSE FOR SALE by owner. Near Our Lady Perpetual Help, St. Joe's and Villa Angela Schools, 17810 Ingleside north off the Blvd. 3 bedrooms, 1½ bath, colonial, kitchen with lot of cuboards, dining room, 13x24 foot front room, den, full tiled basement, 1½ car detached garage. 23,900. Call: 531-6992.

L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA 1973 M. SUVAŽIAVIMO PROGRAMA

Šiais metais L.S.T. Korp! Neo-Lithuania dešimtas visuotinas sumažiamas šaukiamas rugsėjo mėn. 15-16 d. Chicagoje, Lietuvių Tautinių Namų salėje, 6422 So. Kedzie Ave.

Tad visi kolegės ir kolegos šiame suvažiavime prašom gausiai dalyvauti.

1. Rugsėjo mėn. 15 d., šeštadienį:

- Nuo 1-2 val. Suvažiavimo dalyvių registracija,
- 2 val. Suvažiavimo atidarymas (Himnas), Prezidiumo, Rezoliucijų, Spaudos Komisijų sudarymas, Sveikinimai, Pereito suvažiavimo protokolo skaitymas, Korp! padalinių pranešimai: Bostono, Chicago, Clevelando, Detroito, New Yorko, Los Angeles, Philadelphiajos. Diskusijos dėl pranešimų. Paskaita.
- 7 val. — Vakarienė su šokiais (grojant Korp! Neo-Lithuania orkestrui).

2. Rugsėjo mėn. 16 d., sekmadienį:

- 10 val. ryto Pirmininko pranešimas, Įždininko pranešimas, Revizijos Komisijos pranešimas, Garbės Teismo pranešimas, Diskusijos dėl pranešimų, žurnalo Naujosios Vilties reikalai.

Rinkimai:

- Vyr. Valdybos, Revizijos Komisijos, Garbės Teismo ir Tarybos narių; Mandatų ir Nominacijų Komisijų pranešimai, Rezoliucijų ir Spaudos Komisijų pranešimai, Klausimai ir sumanymai, Suvažiavimo uždarymas (Gaudeamus).

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 316Q1 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudus reikalais geriausių patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraičių, tel. 944-6835.

HOUSES FOR SALE

Brick bungalow off Neff Rd. Near Our Lady.

16,500 — 1 bedroom, basement. Like new.

Double. 5 and 5 near St. Jeromes. 21,900.

GEO KNAUS
Real Estate
819 E. 185 St.
481-9300

(66-67)

PARDUODAMAS NAMAS

Vienos šeimos namas, 6 kambarių, prie Nottingham Rd. Dėl apžiūrėjimo, tik rimtai suinteresuotus prašom skambinti 481-4575. kaina žemiau 20,000.

(67-68)

MAINTENANCE MEN

Abrasive manufacturer needs

maintenance men

Welding and some electrical experience.

Good pay, overtime plus benefits.

For interview

call 216-671-1181

Tony Comella

Mon. through Fri 9-5
(65-69)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSEJO 3 D. Darbo Dieną, Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo metinė gegužinė, šv. Juozapo sodyboje.

RUGSEJO 8 D. Tautos Šventės minėjimas, Ruošia Lietuvių Bendruomenės Clevelando Apylinkės valdyba.

RUGSEJO 9 D. Balfo metinis susirinkimas.

RUGSEJO 23 D. Šv. Jurgio parapijos salėje šauliai ruošia Vlodo Putvio 100 metų gimimo sukaktį.

SPALIO 6 d. abiturientų pristatymo balius, Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

SPALIO 7 D. Clevelando Skautininkų draugovė ruošia Cleveland Music School Settlemento M.K. Čiurlionio akademiją.

SPALIO 13 D. G. Čapkauskienės ir K. Jakučio koncertas Nauj. parapijos salėje.

SPALIO 21 D. Naujosios parapijos salėje koncertas: N. Linkevičiūtė, B. Prapuolenis ir V. Nakas.

LAPKRIČIO 10 D. Balfo seimmas.

LAPKRIČIO 10 - 11 D.D. Lietuvių Dienos, Ruošia Liet. Bendruomenės Clevelando Apyl. Valdyba.

ELECTRICIANS

Minimum 2 years industrial experience. Excellent wages and company paid benefits. For interview, call 242-2800, ext. 33.

KAISER ALUMINUM & CHEMICAL CORP.

2000 HALETHORPE AVE.
BALTIMORE, MD.

An Equal Opportunity Employer m/f

MAINTENANCE MECHANICS
Person with production maintenance exp. needed to fill position as machanic. Exp. w/soft drink, brewery, dairy, or other food packaging machinery des. Attractive sal. & benefits. Position avail. immediately. Call for appointment
COCA COLA BOTTLING CO
OF BALTO
2525 Kirr Ave. Balto, Md.
301-235-9000 Ext. 61
An Equal Opportunity Employer
(66-68)

TRIANGLE PLASTICS

15700 Common Rd.
Roseville, Michigan

IMMEDIATE OPENINGS

With a long established and growing injection molding plant.

Our present needs are:

- Assistant Mold Engineer
- Assistant molding Foreman
- Chief Inspector
- Trainee—Tool Cost Estimator
- Material Handlers
- Machine Operators

Excellent employee benefits.

Apply at above address or call 313-777-1262 for an appointment.

Equal Opportunity Employer

(65-67)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Dirva** kitą savaitę dėl Darbo Dienos šventės išeis tik vieną kartą, būtent — penktadienį, rugsėjo 7 d.

• **Vs Antanas Saulaitis**, Jubiliejinės lietuvių skautijos stovyklos viršininkas, Dirvai ir visiems jos darbuotojams pareiškė padėką už parodytą palankumą lietuviškajai skautijai ir už gerą stovyklos reikalų informaciją.

• **Vilniaus Jubiliejinės Stovyklos** vyr. vadovai ir pastovyklių vilkiukų žvėrynas, skautų šventaragio Slėnys, Jūros skautų Užupis, ir skautų vyčių — Vilkpėdės vadovai švėsdami L. S.S. 55-rių metų sukaktį sunčia Dirvai nuoširdžius skautiškus linkėjimus. Seka vienuolika parašų.

• **Lietuvių Fronto Bičiulių** studijų savaitėje Dainavoje buvo plačiai diskutuojamas pašnekesys: "Bendravimas su pavergtu kraštu".

Pašnekesio pagrindiniai dalyviai ir dalyvavusieji diskusijose kvietė visus bičiulius ir kitus lietuvių laikytis Clevelande pagrindinių laisvinimo veiksmų sutartos bendravimo su okupuota Lietuva taktikos. Tuo klausimu LFB JAV-bių ir Kanados centro valdyba ruošia gaires, kurios bus priimtos sąjūdžio visuotiniame suvažiavime, įvyksiančiame 1974 m. gegužės pabaigoje Chicagoje. Svarbesni tų gairių punktai jau buvo paminėti ir akcentuoti šio pašnekesio metu. Štai jie:

1. Laisvojo pasaulio lietuvių darbuotojams nepatariama lankytis komunistų pavergtę Lietuvoje;
2. Asmenys, užėmę vadovaujančius postus nepri-

APAČIOJE: Mokytojų studijų savaitės lietuvių kalbos kursų grupė Dainavos stovykloje 1973 m. rugpiučio mėn. 12-19.

Pirmoje eilėje iš kairės. Bernadeta Miliauskaitė, Teresė Miliauskaitė, mok. Stasys Barzdukas, mok. Romas kinka, Aušra Lauvošunytė ir Alė Saldėnaitė. Antroje eilėje: Danutė Staskevičiūtė, Gracilda Reinytė, Laima Pauliokonytė, Jūratė Krokutė, Vilija Malčiūtė, Vida Skiotytė ir Aušra Kanana-vičiūtė. Trečioje eilėje: Vita Musonytė, Kęstutis Žigaitis, Loreta Stončiūtė, Gytis Andriulis, Saulius Jankauskas, Rimas Ignaitis ir Petras Kisieliulis.

K. Sragausko nuotrauka

klausomoje Lietuvoje, neturėtų lankytis pavergtame krašte;

3. Geros valios lietuviai nepritaria organizuotam vaikų ar jaunimo siuntimui į pavergtą Lietuvą;

4. Geros valios lietuviai nelanko pavergtos Lietuvos menininkų parengimų (koncertų, rečitalių, parodų ir kt.) organizuojamų sovietų pareigūnų;

5. Geros valios lietuviai neruošia ir nelanko viešų priėmimų, komunistų iš pavergtos Lietuvos į laisvąjį pasaulį pasiunčiamiems menininkams, kultūrininkams, mokslininkams ir kt.

• **Dail. Telesforas Valius**, gyv. Toronte, daug paskutiniu metu sukūręs litografijos technika, liepos mėn. pabaigoj turėjo lengvą širdies ataką ir teko porą savaitių pagulėti šv. Juozapo ligoninėj, Toronte. Dail. Valius dėsto meną dvejose mokyklose ir vasaros mokytojų kursuose.

• **L.K.M. Akademijos IX suvažiavimas** įvyksta rugpiučio 31 — rugsėjo 2 Bostono kolegijoje (McQuinn Hall, prie Beacon St.), Bostone.

• **Dr. Jonas Genys** paskirtas į Prince George's apskrities (Washingtono Metropolijos ribose) Sveikatos Planavimo Patariamąjį Komitetą. Šio komiteto sprendimai turi didelės įtakos geriausiai tvarkyti apskrities sveikatos reikalų programą. Apie dr. Genio paskirimą į šį komitetą gan ilgus aprašymus, įskaitant jo biografiją, įdėjo Washingtono laikraščiai. Visur buvo pasakyta, kad jis gimęs Lietuvoje, mokslus ėjęs Europoje ir Amerikoje, yra veiklus Amerikos etninių grupių organizacijose bei savo vietinėje Presley Manor Civic Association. Apskrities viršininkas William W. Gullet padarė šį paskyrimą asmeniškai susipažinęs su dr. Geniu ir jo profesiniais darbais biologijos mokslo srityje.

NAUJAS LITUANISTINĖS MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETAS

Ateinančiais mokslo metais Washingtono Kristijono Donelaičio lituanistinėje mokykloje numatoma turėti virš 50 mokinių. Š. m. rugpiučio 22 dieną turėjo posėdį tėvų komitetas ir paskirstė pareigomis sekančiai: Diana Čampienė — pirmininkė, Eugenija Genienė — sekretorė ir Algimantas

Per sportą į Europą

SUTEMS TAMSI NAKTUŽĖLĖ...

Visur tylu, žmonės jau miega... Lygiai dvyliką nakties šaunus lėktuvus, susisodinęs lietuviškas sporto rinktinės ir vokiškas šeiminkines (skrendame su "Hausfrau" klubu) nutarė pakilti rugpiučio 24-tąją iš Chicago Europon. Geras, broleli, nutarimas. Tačiau kai mechanizmas atsisako tai ir nelengva nuo griėšnos žemės atsilupti. Reiškia: grįžtame nepakilę, taisome lėktuvą ir po poros valandų pagaliau pakylame tamsion Chicago's zacirkon. Vadina si jau išskridome. Tam momentui įamžinti net ir Edis Palubinskas išmoko patvirtinti lietuviškai, jog "važiuojame".

Prieš tą mūsų pakilimą visokiausių smulkmenėlių susiklostė Jaunimo Centre ir vėliau aerodrome.

Valdžia pasakė, kad lygiai septintą vakaro, ir lygiai septintą — susirinkti Jaunimo Centre.

Pasakyta — padaryta. Išsipustęs ten nuskubu pusvalandžiu vėliau. Visur ty-

Gureckas — įždininkas.

Komitetas dėkoja Rūtai Penkiūnienei, sutikus būti mokyklos vedėja. Taip pat jau yra numatytas pilnas mokytojų sąstatas. Artimoje ateityje bus tariamasi dėl mokyklos patalpų. Komiteto posėdyje iškilo minčių Washingtono įsigyti Lietuvių namus. Pereitų metų tėvų komitetui vadovavo ir atliko gerą darbą Aloyzas Aidis. (eg)

Los Angeles

• **Dr. Juozas Jurkūnas**, Lomita, po sunkios vidurių operacijos dabar gydomi namuose žmonos globoje. Liga sutrukė jų planus persikelti į Vistą, Calif.

• **Petras ir Rūta Sakai**, rėmėjai įvairiausių lietuviškų darbų, neperseniausiai nusipirko gražią nuosavybę — motelius garsiojame Palm Springs, Calif. kurorte.

Ponai Sakai yra Los Angeles Tautinių Namų dalininkai. Rūta Sakienė yra veikli Tautinės Sąjungos narė, o jos vyras Petras yra ryškus asmuo karių veteranų "Ramovėje" ir šaulių "Daumanto" kuopoje.

Petras Sakas atšventė savo 60-jį gimtadienį ištai gingoje savo namų atmosferoje, savaitgaliui suvažiavus būriui prietelių, kurie, prie gražaus vaišių stalo, skambant šampano taurėms, sugiedojo ilgiausių metų.

J. SOLIŪNAS

Dirvos spec. korespondentas

lu. Niekas nekruta. Laukiu. Nugri pagaliau pamatau, kad Jaunimo Centro kavinėje jau ten kas kabeldinasi. Einu pažūrėti. Čia jau pusiau balius bevykstas; vienur ir kitur net sportinė uniforma kyšteli rankoje. Pasisveikinu ir tuojau įpuolu bėdon. Pasirodo, kad čia kurie lieka, nepaprastai susirūpinę, kaip jie kuo skubiausiai sužinos apie mūsų žygdarbius Užatlantėje. Spiria prie sienos. Manasis puola ant kelių ir bažinasi, kad siutelsiu visas moderniausias priemones, idant, laukiančią tautą painformuočiau kuo skubiausiai apie žygį Europoje. Visų nervai atsileidžia. Tada pradeda mane net girti. Girdi tu, šoliūne, moki bliuznyti, ale, va, imk taip sau ir rimtai parašyk. Prižadui. Sakau būsiu rimtas, kaip jaunikis per šliubą. Bet jei kelionėje bus nuotykių — nepraeisiu pro šalį.

Sutarta.

Atsisveikinant Jaunimo Centre buvo trumpų kalbų ir ilgų bučių. Kalbėjo vyrai, o bučiavo moterys. Mat jos ir šią atsisveikinimo kavutę rengė, tai valia joms ir paįsdykauti su sportininkais. Vėgi, reikia su sportininkais atsibučiuoti. Juk nuo dabar velnias žino kas juos ten Europoje bučiuos.

Prisipažinsiu, ką šį vakarą mums didžiausia išpuodį padarė tai Rudžių pora. Pasirodo, kad ji tapo mūsų sportininkų didžiausia užuovėja. Ir nebetokia. Ji viskuo rūpinasi, visiems ir visai padeda. Jie — Rudžiai, daugiausiai savo pastango-

mis, sukaupė tiek pinigėlio, jog sportininkams nereikės pėsčioms vaikščioti, o mūsų vyrai galės valgyti tiek, kiek norės. Puiki pora tie Rudžiai. Jie sportininkus isisūnijo ir įsidukrino. Tai gal vienas didžiausių šios išvykos dalykų. Nemanau, kad sportininkai juos kada pamirštų. Gera, kad pagaliau ir sportininkai rado nepaprastų žmonių.

Išgėrus kavos ir atsisveikinus, traukėme aerodromo link. Man tai vis sekasi. Štai kitas entuziastingas sporto bičiulis Walter Rask-Rasčiauskas pasiūlo pavėžinti. Tūpteliu mašinėlėn ir netikiu. Jaučiuosi kaip prezidentas. O ta tik plaukia, tik sluogia tolyn. Mašina su visom mandrybėm. Visur tik mygtukai, guzikai. Norėjau popierį per langą išmesti. Paspaudžiu vieną knopkę — kažkur zirzia. Nugri pasižiūriu — langas atdaras. Broleli, nusiganodau ir vos nesuvalgiau popierio. Bet daugiau guzikų nespaudžiau; bijojau, kad durys neatsidarytų ir ne išspirtų mane lauk.

Atsiradome aerodrome. Daug žmonių; daugiau nei per šv. Onos atlaidus Metėliuose. Mūsų sportininkai, visi uniformuoti, vaikščioja pasipūtę kaip gaidžiai ir vištos. Juos atlydėję, ir kiti giminės, pristatinėja sportininkus ir baisiai išvaizdina. Kiti net šposauti mėgina. Štai toks krepšinio vadovas Lauraitis klausia kur lėktuve saugiausia sėdėti. Pykteliu ir atktertu, kad saugiausia sėdynė — Marquette Parke pas Lietuviniųkų.

Dar kiti aerodrome atsirado nostalgijos vedini. Štai matau mūsų sporto bičiulį, visuomenininką V. Adamkų. Randame kampą laisvą ir tuojaus persimetame į anuos laikus, kaip Australijon vykom. Matau, kad Valdą gailstis apima, jog ir dabar negali su mumis važiuoti. Suraminu, jog kitą kartą iškylą ruošime vėl su juo Australijon.

Apskritai aerodrome laiką žudome kaip kas išma-

nome, nes valdžia mus atvilko gan anksti. Daug laiko laukti. O aš jau piktas. Mat bestumdymas visus daiktus sugadinau savo užrašinėtoją ir dabar atskubėjęs P. Petrutis, Margučio bosas, negali įamžinti atsisveikinimo su sportininkais. Bet jam prižadui aparatą pataisyti ir atsiųsti įrašų iš Europos. Tada jis tampa draugiškas, nes; nuperką man gėralą ir abu išsiskiriame draugais.

Pagaliau ateina laikas lipti lėktuvan. Leidžia per duris po saujelę, nes lyja, o iki lėktuvo laiptų net keiolika žingsnių. Bijome sušlapti. Visi skubame. Sulipame. Uždaro duris. Kapitonas gražiai pakalba, aš nusikeikiu blogesnę sėdynę gavęs už Lauraitį ir atrodoviskas tvarkoj. Deja...

Čia vėl prasidėta rašymas iš pradžios. Mano kaimynas, krepšinio treneris Valaitis jau miega. Už lango motorų zirzimas ir rašališka naktis. Labanakt.

DIAMOND MFG. CO.

HAS IMMEDIATE OPENINGS FOR STEEL FABRICATORS

SHIP FITTERS

WELDERS

MACHINIST

PIPE FITTERS

BENEFITS INCLUDE PAID VACATIONS FREE LIFE INSURANCE HOSPITALIZATION INSURANCE

APPLY IN PERSON

OCEAN STEAMSHIP TERMINAL SAVANNAH, GA.

OR CALL 912-236-2451 (65-67)

AUTO MECHANIC

V.W. dealer in Northwest Baltimore, Md. has openings for mechanics. V.W. experience unnecessary. We will teach the right man. Excellent working conditions and benefits. If you want to join the V.W. Team, call John Neteler, 301-363-0700, Bill Kirk Volkswagen. (66-68)

TOOL MAKERS — JOURNEYMEN AND

QUALIFIED APPRENTICES EXPERIENCED — On small exacting work desired.

MACHINISTS OR SET-UP

MEN

CAPABLE — Of using precision tools and understanding blueprints. APPLY TRIPLE A TUBE, INC. 470 BECK RD. JONESVILLE, MICHIGAN 517-849-9945 (60-69)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

1ST CLASS SKILLED PROTO TYPE METAL MODEL MAKERS

ZINC ALLOY DIE BARBERS MOLD MAKERS

MACHINISTS

FOUNDRY WORKERS

Overtime, excellent fringes. Apply at

EXPERIMENTAL, INC. 23811 Ryan Rd., Warren, Mich (313) SL 7-8121 (62-68)

MIDWEST TANK & FABRICATING CO., INC. DIVISION OF ARMSTRONG MACHINE WORKS

1001 W. 4th St.,

Buchanan, Mich.

WANTED CERTIFIED WELDERS CAPABLE OF LAYOUT AND SETUP. AUTOMATIC SUBMERGED ARC WELDERS.

4 DAY WORK WEEK. TOP WAGES. PAID HOLIDAYS & VACATIONS. FULL PAID INSURANCE PROGRAM. APPLY IN PERSON ONLY. (66-68)

EXPERIENCED

ENGINE AND TURRET LATHE

GRINDER HANDS

INSPECTORS

MILL HANDS

also

TRAINEES WITH QUALIFIED

BACKGROUND GORHAM TOOL CO.

14401 Woodrow Wilson

Detroit, Mich. (54-73)

Mes prašome Jūsų surasti tik VIENĄ skaitytoją!

Naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, studentams, gyvenantiems prie universitetų — \$6.50.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojo pavardė ir vardas

Adresas

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir atsiuntęs pinigus, gauna dovanų knygą.